WORDS THAT INSPIRE, STORIES THAT IGNITE

IELL'S SPECTRUM

CamScanner

"Spectrum," by the Institute of English Language and Literature, is a multilingual literary magazine featuring write-ups in English, Urdu, and Sindhi languages. "Spectrum" stands as a vibrant platform, embracing linguistic diversity and artistic exploration, offering an immersive experience for those seeking a dynamic blend of literature and visual expression. Beyond conventional boundaries of literary works, it incorporates a separate section of visual arts (photography and painting), weaving together with poetry and prose. This fusion creates a captivating tapestry connecting readers to the rich cultural heritage, and language diversity.

CamScanner

MESSAGE FROM THE PATRON IN CHEF

PROFESSOR MERITORIOUS DR MUHAMMAD SIDDIQUE KALHORO

VICE CHANCELLOR
UNIVERSITY OF SINDH

It gives me an immense pleasure to note that the students of Institute of English Language and Literature (IELL) have continually been contributing very positively towards the uplift of Alma Mater i.e., University of Sindh, Jamshoro along with raising the quality and standards at its own premises. I am further pleased to witness phenomenal academic and infrastructural development of the institute.
I am delighted to hear that 'Spectrum,' the multi long Ural literary magazine of IELL, stands as a testament to the remarkable creative journey undertaken by our students, shining a spotlight on their exceptional literary aptitude. I am also told that 'Spectrum' will be serving to catalyze and stimulate the exploration of language and the literary arts, nurturing a dynamic and diverse range of ingenious expression amongst IELL students.
I wish to express my profound appreciation for this tri-lingual platform that serves as a channel through which our young scholars will be able to manifest their creative flair and share their literary creations.

CS CamScanner

MESSAGE FROM THE PATRON

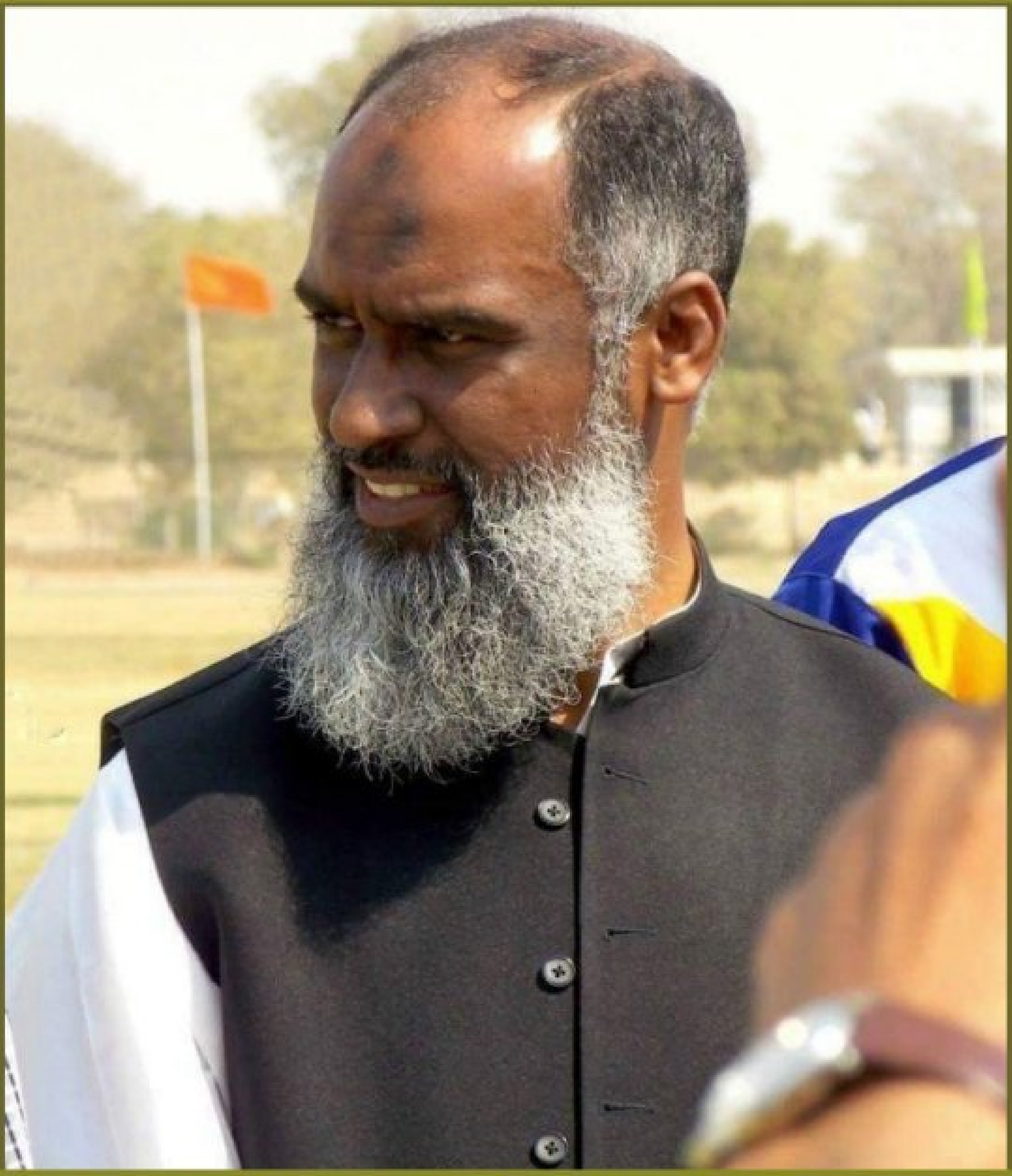

PROFESSOR Dr MUHAMMAD KHAN SANGI

DEAN, FACULTY OF ARTS

I wish to convey my sincere appreciation for the exceptional platform, Spectrum, which stands as a testament to the academic and creative aptitude of our students. Literary publications like 'Spectrum' play a pivotal role in nurturing and showcasing the intellectual dexterity and artistic inventiveness of our talented scholars.

'Spectrum' serves as a commendable conduit for our students to channel their literary talents, thereby fostering their holistic development, both academically and personally. It is truly inspiring to witness how this magazine bolsters emerging writers, empowering them to refine their craft and, in turn, fortifying their prospects for professional advancement.

I have no doubt that 'Spectrum' will prove to be a resounding academic success, encouraging and nurturing the creative potential of our young scholars.

Once again, congratulations on the momentous release of SPECTRUM.

CamScanner

MESSAGE FROM THE EDITOR-IN-CHIEF

PROFESSOR DR ABDUL FATTAH SOOMRO

DIRECTOR OF IELL

It is with immense pride and joy that we announce the launch of "Spectrum" journal, a literary platform for our talented students to express themselves through various forms of literary art. We hope this initiative will inspire and encourage hidden talents to emerge, fostering a vibrant community of authors. Let us celebrate this milestone together and embrace the power of words.

I extend congratulations to our Spectrum team on their unwavering dedication and relentless efforts in bringing the Spectrum journal to fruition. Your hard work and commitment have culminated in a remarkable achievement that will undoubtedly inspire countless young minds within our community. Your passion for literature and commitment to nurturing talent are truly commendable.

CamScanner

MESSAGE FROM THE EDITOR

DR SAIMA JAFRI

ASSISTANT PROFESSOR

Welcome to the inaugural issue of Spectrum, a trilingual magazine written by students, for students. With great excitement and pride, yet in all my humbleness, I present this publication, which serves as a platform to showcase the diverse talents, perspectives, and voices within our vibrant student community at IELL.

Spectrum is a celebration of the power of words and ideas. Our trilingual approach allows us to transcend barriers and engage with a larger audience while embracing the richness of the multicultural environment and diversity of Pakistan and the University of Sindh in particular.

Spectrum provides a forum for learning, creativity, and intellectual development. You will discover a wide range of subjects that represent the diverse interests and passions of our student body among the engrossing essays, provocative travelogues and book reviews, appealing poetry, and compelling artwork. I hope that each page will ignite your curiosity, start thought-provoking discussions, and encourage you to find your voice.

As the editor of Spectrum, I have been fortunate to witness the incredible talent and commitment of our sub-editors. Their steadfast dedication to quality has produced a magazine that challenges preconceived notions in addition to providing information and entertainment.

I invite you to embark on this journey with us as we explore the enormous terrain of creativity and knowledge. Let Spectrum be your guide, encouraging you to question, learn, and venture outside of your comfort zone. Together, let's build a community where thoughts grow, relationships are made, and viewpoints are expanded.

We appreciate your participation in this amazing project. As we develop and expand, we are incredibly grateful for your support and readership. Let's work together to transform Spectrum into an inspiration to others and an example of the strength of student-led projects.

CamScanner

TEAM SPECTRUM

HANEEF OTHO
SUB-EDITOR OF ENGLISH

RIVA ZULFIQAR
SUB-EDITOR OF ENGLISH

AAQIB AYUB
SUB-EDITOR OF SINDHI

SYEDA KHADIJA
SUB-EDITOR OF URDU

M HUZAIFA
SUB-EDITOR OF URDU

MUBEENA
SUB-EDITOR OF URDU

ALI HAMMAD
CREATIVE DIRECTOR

HEER SOHU
GRAPHIC DESIGNER

IQRA SHAH
GRAPHIC DESIGNER

KHULOOD
PHOTOGRAPHER

ABRAR ALI
VIDEOGRAPHER

CamScanner

TABLE OF CONTENTS

 # ENGLISH SECTION 01-02

 # POETRY

BEAUTY OF IELL 03
ARIBA ALI (LINGUISTICS 2k21)

MY LORD 04
NOOR UL HUDA

BIRDS AND ANGLES IN YOUR EXISTENCE 05
SYEDA AQSA SHAH (LITERATURE 2K22)

SINDH'S ENCHANTING BEAUTY 06
GHULAM MURTAZA (MPHIL SCHOLAR IELL)

MY MOTHER 07
NISAR AHMED (LITERATURE 2K22)

A TALE OF THE LIGHTNING CITY 08
GHULAM YASIN (PHD RESEARCH SCHOLAR IELL)

THE WORDS THAT I HATE 09
SAUD KHAN (LITERATURE 2K22)

EXPECTATIONS 10
WAJID SIYAL (LITERATURE 2K22)

YOU NEED YOU 11
ZEENAT NAVEED (LITERATURE 2K23)

WHISPERS OF DESTINY 12
FAREENA FAISAL (LITERATURE 2K21)

RAIN 13
WAHIBA HUSSAIN (LINGUISTICS 2K23)

CamScanner

TABLE OF CONTENTS

WHITE CRAYON 14
AYESHA SHORO (LITERATURE 2K22

I AM TRYING 15
MINHAL AMAN

DEATH 16
SUBHAN ALI (LITERATURE 2K22)

 # P R O S E 17

BREAKING FREE FROM THE TRAP OF OVERTHINKING 18-19
ISHRAT MEHAK (LINGUISTICS 2K23)

BEWARE OF THE FAKE WORLD OF BRANDS 20
SILA PERVAIZ (LITERATURE 2K20)

THE ROAD TO MENTAL HEALTH ACCEPTANCE 21-22
AMNA MEMON (LITERATURE 2k18, EVENING)

THE CHOICES 23
WAHIBA HUSSAIN (LINGUISTICS 2K23)

FROM DONNE TO WORDSWORTH 24
HUZEFA RUSTAMANI (LITERATURE 2K20)

THE MAIDENS (BOOK REVIEW) 25
AREESHA BHUTTO (LITERATURE 2K22)

THE FAULT IN OUR STARS 26
SILA PERVAIZ (LITERATURE 2K20)

CamScanner

TABLE OF CONTENTS

RECLAIM YOUR HEART (BOOK REVIEW) 27
FAREENA FAISAL (LITERATURE 2K21)

THE FORTY RULES OF LOVE (BOOK REVIEW) 28
UME E AIMAN (LINGUISTICS 2K20)

#سنڌي
#شاعري 29-30

سنڌي ٻوليءَ 31
سرفراز ٻگھيو (LITERATURE 2K22)

ڇو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ 32
مھوش ميمڻ (LINGUISTICS 2K22)

انگلش جي وري ڪنھن سھٽي آھي ڏنو 33
عاقب ايوب (LITERATURE 2K20)

#نثر 34

اداسي 35-36
عاقب ايوب (LITERATURE 2K20)

ڪاش 37
سرفراز ٻگھيو (LITERATURE 2K20)

الڪيمسٽ ناول جو اپياس 38-39
آصف علي چارو

ويھن ڪلاڪن جو سفر 40-42
نياز علي سمون (LITERATURE 2K22)

TABLE OF CONTENTS

#اردو 43-44
#شاعری

ابھی کل کی بات ہے 45
احمد علی

میں گناہوں سے پاک مثلِ شبنم بھی نہیں 46
علی اصغر (LITERATURE 2K22)

میرے یار شکریہ 47
سراج شاہ (LITERATURE 2K20)

تجربۂ حیات 48
تانیہ کیریو

غزل 49
نادر مغیری (PHD SCHOLAR IELL)

یادیں 50
سیدہ خدیجہ رضوان (LINGUISTICS 2K22)

خواب 51
مبینہ (LINGUISTICS 2K22)

کاش میں تیری نگہِ ناز کا عینک ہوتا 52-53
حذیفہ قائم (LITERATURE 2K23)

#نثر 54

حضرتِ انسان اور خیالِ شب 55-56
سیدہ خدیجہ رضوان (LINGUISTICS 2K22)

وقت کیوں نہیں؟ 57-58
شمائلہ نور (MA LITERATURE)

CamScanner

#ART 59

QURANIC CALLIGRAPHY 60
FARIHA FATIMA (M.A PREVIOUS 2K23)

ARTWORK 61
MAHROSH UMRANI (LINGUISTICS 2K22)

ARTWORK 62
AYESHA SHORO (LITERATURE 2K22)

PORTRAIT 63
MUQADDAS LAGHARI (M.A PREVIOUS 2K23)

PORTRAIT 64
FARIHA FATIMA (M.A PREVIOUS 2K23)

PHOTOGRAPHY 65
KHULOOD KHASKHELI (LINGUISTICS 2K21)

DIGITAL ARTWORK 66
HEER SOHU (LINGUISTICS 2K21)

CamScanner

SECTION:1

ENGLISH

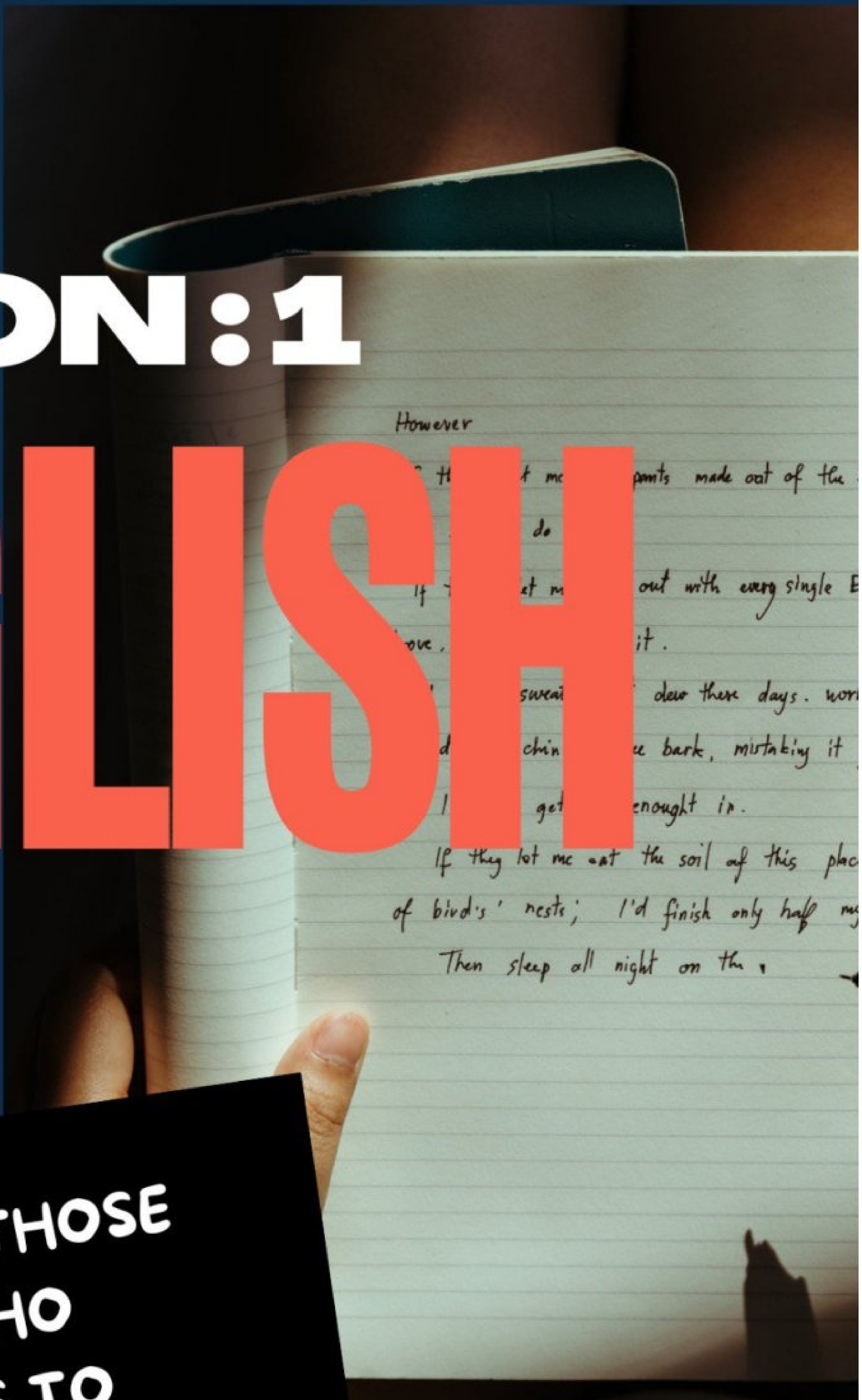

FOR ALL THOSE SOULS WHO BELONGS TO WRITING

CamScanner

Poetry

CamScanner

BEAUTY OF IELL

How enthralled I am,
while describing my second abode, IELL.
An emerald of the University of Sindh,
and the epitome of elegance,
with its captivating greensward,
and bosky view.

Glistening under the bliss of sunbeams,
where greenery captures the sight,
and prismatic efflorescence,
adds magnificence to it.
A stroll to the inner view,
proves the quality of well-established
edifice,
with quintessential discipline,
and expertise staff,

surrounded with inquisitive students,
who are zealous in calling themselves,
'Englicans'.

And how could I skip our reading room?
An ideal haven for bibliophiles,
and a treasure for knowledge hunters,
where Englicans are seen,
dwelling in the words and wisdom.
And it would be unfair to omit out,
our renowned canteen,

where chatters of students' revolve around,
and laughter resonate.
IELL is not other than,
an illustration of grandeur,
and a feather in one's cap for UOS.
IELL

An entryway,
to victory and a promising future,
where instructors are beacon of excellence,
and institution is the symbol,
of glory and pride.

Ariba Ali

CamScanner

MY LORD!

Bravo! For being adored throughout the life,
Showers countless blessings and grace with the tendency of rife, Reminds us to be everywhere, He makes us safe and secure,

An entity that is, Oh! So pure.

The glory and spirituality of the soul; affiliated with thou,
I feel quite a relief to know,
Let us tie up the roots attributed to deity,
Allowing self-reformation by revitalizing piety.

It catches up all calamities oknce found grievous,
Lord! Even listens to us before a word utters,
Commands over lives and nourishes by fields

Avoids mere sins and protects us like a shield.

Constituting mankind in pairs,
Bounds us under belief of being fair,
Spending life span with growing and fading flaws,
Enabling sooner or later redemption, after awakening from conscience chaos.

NOOR-UL-HUDA SHAH

CS CamScanner

BIRDS AND ANGELS *in your* EXISTENCE

Love finds; when you stop hiding yourself,
The good, bad, and ugly; your true self.

This is how you tell,
The heaven or the hell!
Pick whichever you want
Thou hast raised hate, which haunts...
Do not uplift its foundation,
Let love be the ultimate inspiration.

Redirect its reins of livelihood,
Let the whistling wind be mighty good.
And rustling roars reap,
The sweetness of life in deep.

Be fierce in thought and action,
Greet hell and Suffering's collection,
As they are your old companion.
Keep thyself untroubled,
Negativity is always puzzled.

Let Chaos play its tune,
Remain always immune.
Prove! black rose will bloom,
Not so far, but soon.

Words are empty vessels;
Meaning, thou put in levels
Dwell not, in misinterpretation
Freed thy soul to dance
On the fine line of the prism
Uniting logic and mysticism

Oh! the being of bewilderment,
Don't bewilder the world's wonderment
Exploit, not by intoxication of beloved.
Love and mercy move in a circle O friend!
They do not have a beginning or an end.

Alas! They forget that manifesting,
Such kind of greed arresting...
On the table of Majesty is ingratitude,
But self-knowledge is sincere gratitude.
There is no denouement to it.

End up being a new version of you,
Profound and unerring understanding of you,
Embrace your awakening.
Do not forget; that living minds only create
A knot...others tighten them centuries late
Concluding mind is a perished fate.

Your world may end
Will be; yet to find
So, choose your thoughts
Your perceptions and reactions
For external forces.

Have the heart of hippy, a soul of witty
Logicality and Spirituality.
Find the inner light in outer darkness,
Sun rays in the rain storm of wildness
Be brighter than the chaos outside.

LOVE is to wait for sunshine beside
but life needs each moment of pride

One day, you will rise back stronger.
They will break you, dim your light
You will shine brighter than before,
They will shatter your expectations,
But you will raise your standards

They will give you a thousand reasons to hate
But you will find relief, release, refuge,
And beauty in the breakdown of your fate
They will make you question your abilities
But you will learn to trust your intuition

They will crush your ideas of love,
You will never choose to settle.
They will burn your world to the ground,
But you will pour your heart and mind
Into becoming the best version you can be

This time it will be for you.
This time it will be for you.

Aqsa Shah

"The Enchanting Beauty of Sindh"

In Sindh, where history and beauty entwine,
A land of treasures, a jewel so fine.
The Indus River's embrace, a lifeline so vast,
Nurtures this province, from present to past.

Golden sands of Thar stretch wide and free,
Desert's majesty as far as the eye can see.
Yet, beneath the dunes, secrets lie,
Ancient civilizations, like whispers in the sky.

Karachi, a city; vibrant and grand,
Where cultures converge from every land.
Skyscrapers rise beside the sea's gentle flow,
In this metropolis, dreams continually grow.

The colors of Sindh, so vivid and bold,
In its festivals and art, a story told.
The Ajrak's patterns, the bangles' shine,
A symphony of culture, a design so divine.

Mohenjo-Daro's ruins, a testament old,
To a civilization's tales, yet to be fully told.
Harappa's echoes, ancient and wise,
In Sindh's history, a priceless prize.

From the Keenjhar Lake to the Rann's endless white,
Sindh's beauty in its diverse might.
A land where hospitality and warmth unite,
An embrace, a traveller's delight.

So let's celebrate Sindh, its beauty so profound,
A province where treasures abound.
In its landscapes, its people, its rich history,
The charm of Sindh is an everlasting mystery.

CamScanner

MY MOTHER

My mother, the axis of my love
With an unbreakable bond, she`s my dove Under her
guidance, I rise above Endlessly blessed, by her love.

In her embrace, I find solace
Her presence, a comforting grace
Her love, a never-ending chase
A bond that even time can`t erase.

With every step, she`s by my side
Her love, a constant, unwavering tide
In her arms, I find my pride
With her love, I'll always abide.

I`m under the influence of her care,
My mother to me is the melody in the air
Her love for me is beyond compare A bond so strong,
forever we share.

Nisar Ahmed

CS CamScanner

A TALE OF THE LIGHTNING CITY

The horror is dwelling all around to kill

The living soul is filled with moan and shrill

People of the nation are fully afraid

Ah, foes of each other, they are made
With brother's bladder, they love to feed

And sister's tearless eyes begin to bleed

Brutality is heard of the past ages

To survive, they are bound to hide in cages

The raging waves tremble to come on the shore

When devils of the sea demand human blood more

All are banned, the lovers and the traders

When thousands in a city are the traitors

Famous was the city for it's gleams

THE WORDS THAT I HATE ARE FRIENDS AND MATE

The Words that I hate
Are Friends and mate

Changing their attitude
With every single gal or dude
Sweet on face, rude behind back
Atrocious thoughts and smiles, fake

The Words that I hate
Are Friends and mate

Behind back talking bad
This is something that makes me sad
Acts so heinous and, bluffs so horrible
Makes me feel intolerable

The Words that I hate
Are Friends and mate

CamScanner

EXPECTATIOS

EXPECTATION, A RECEPTION OF DECEPTION.
EVERYONE IS AN EXILE OF EXPECTATIONS.

EXPECTATION, A NOTION OF FRUSTRATION.
ALL CARRY A PILE OF EXPECTATIONS.

EXPECTATION, A CAPTION OF REJECTION.
EVERYONE BUILDS A CASTLE OF EXPECTATIONS.

EXPECTATION, AN EMOTION OF REPRESSION.
ALL VARIES STYLE OF EXPECTATIONS.

WAJID SIYAL

CamScanner

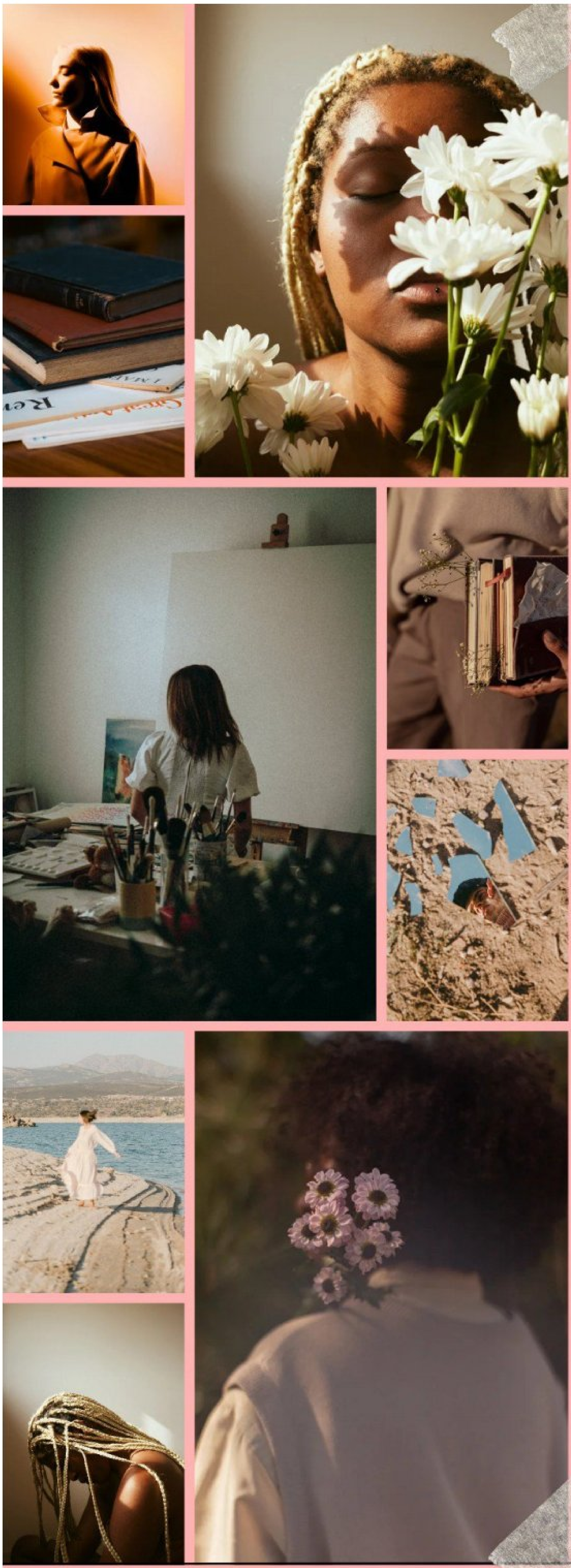

"You need you"

When you try to choose people
over peace,
its the time you let everyone
break you in pieces.

Truly, it seems like trusting
people is soft as fleece,
but its the time you literally
create heart's burning reese.

When you still think of someone
who's toxic and has shattered
you,
its the time that you really need
you!

When you expect the petals
from spikes,
its really time you need to
uncover something who brikes.

Before giving up on the hard
step,
think about whatever you wish
can be the next step.

It's high time to choose you
before anyone else
because when you literally try
to choose people over peace,
You will surely find yourself in
pieces.

Zeenat Naveed

CS CamScanner

"WHISPERS OF DESTINY: THE UNFINISHED TALE OF LOVE AND SERENDIPITY"

Every time I close my eyes, your presence is
always what I envision
Every time I open my eyes, I am graced with your
countenance as my vision
You are in me like a soul
You are the exquisite blossom amidst my garden
You are my inner world , the solace , the light
You are near even when I don't see you,
You are with me even if you are far away,
You are always with me like the wind,
You are always by my side like a shadow,
You are the reason for my existence,
The embodiment of my dream,
The sovereign of my heart's kingdom,
In every breath of air, your essence I embrace,
In echoes of silence, your presence softly sings
To me you are a beautiful dream that has no
interruption,
You are the incomplete story of my life , the
unsolved mysteries of entity
I dream of a time when fate shall weave our lives,
and our souls shall finally embrace.
May our incomplete tale find its long-awaited
culmination at last.
In the book of destiny, let the last chapter of our
unfinished story be written with the ink of
serendipity.

Fareena Faisal

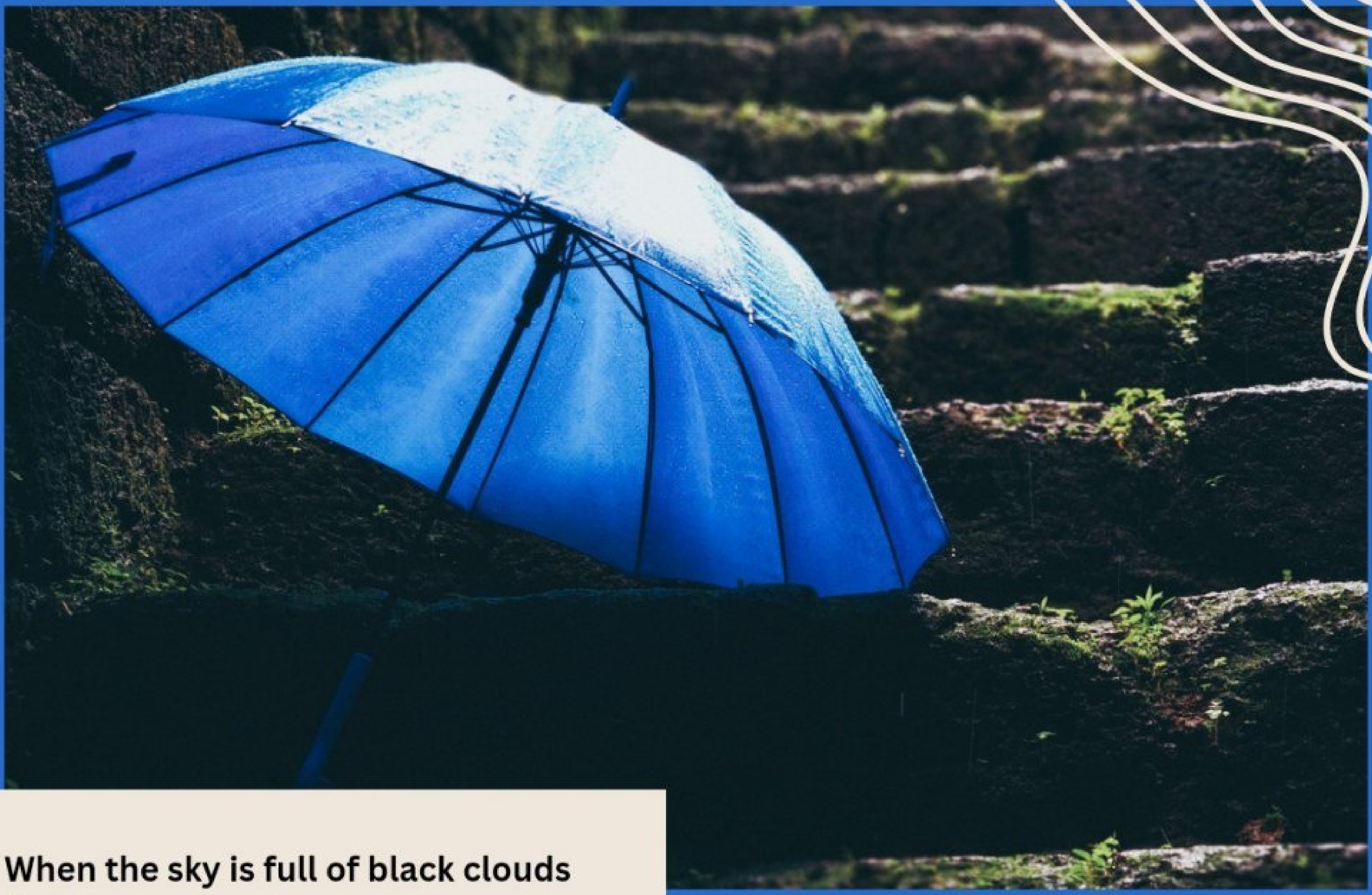

RAIN

When the sky is full of black clouds
And is starts to glow

I feel the air and the tranquil sound
When the first drop of rain touches
the floor

It gives me a sign to go with the flow
The smell of the mud and the shiny
sky

Holds my heart and forces me to fly
But I'm standing still with the deep
thoughts

As the worries hold me tight not
letting me go
Then the rain drops says silently to
my heart Hey you! Why are you so
afraid?

The worries of your heart will end
one day
Just live every moment
Because there is nothing in life
deemed as, perfect

Wahiba

CamScanner

"WHITE CRAYON"

(Useless white crayon)

She thought she was like a useless white crayon.
The one that never gets picked up by one.

She caged and covered her inner light
Feigning her beautiful pure color.

Disgusted and ashamed of being herself.
While she was in the dark, entirely unaware of her truth.

That the color she possesses is filled with treasure
All she needs is a dark sheet to serve as her foundation.

She can shade her life with her lights and shadows
She herself represented her purity and innocence

Her inner white evokes her simplicity
Her color could blend in with any color in the world to create magic

Like the moon, her light glows in her gloaming days
Her scars in the dark shine like stars in the night.

Ayesha shoro

CamScanner

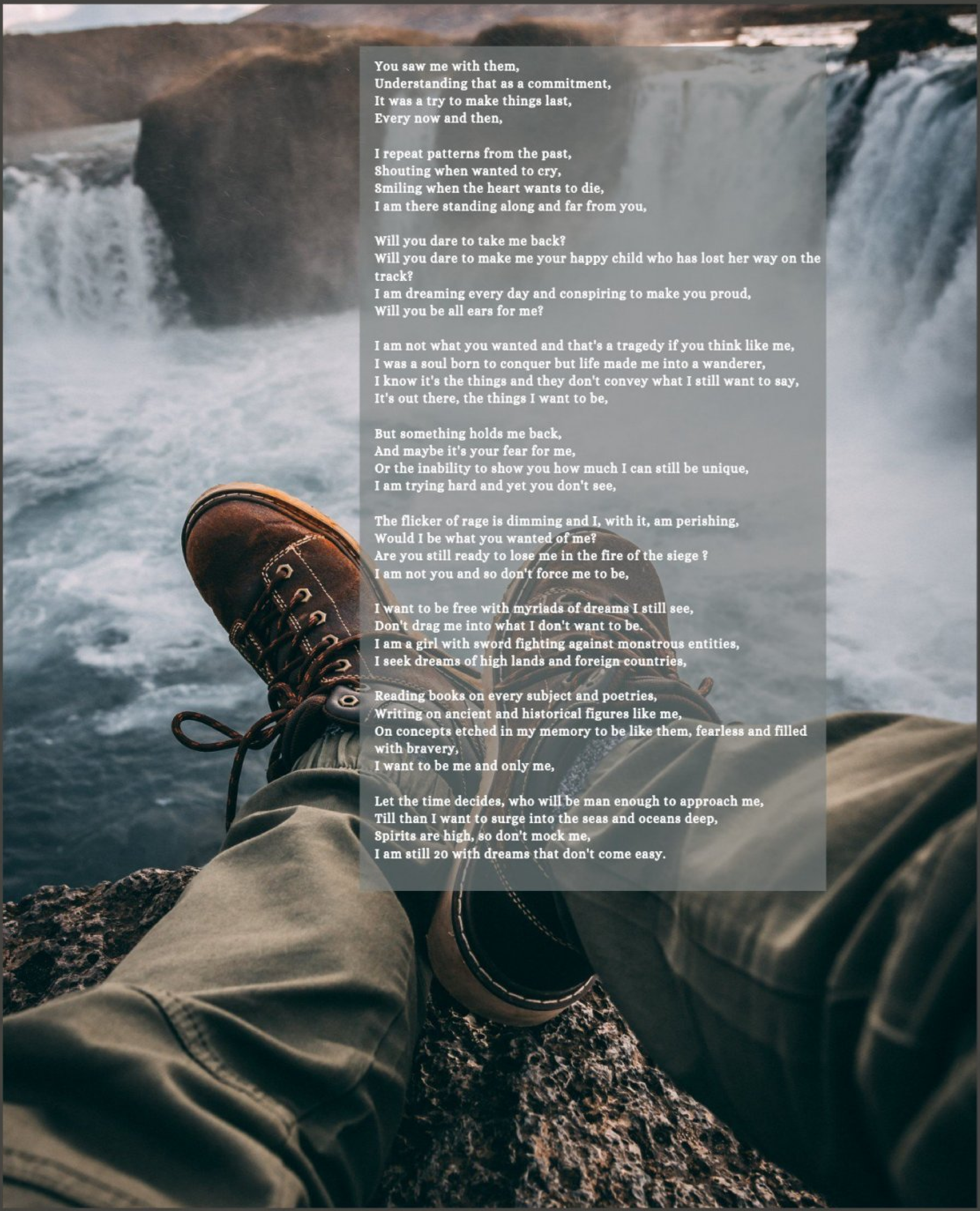

You saw me with them,
Understanding that as a commitment,
It was a try to make things last,
Every now and then,

I repeat patterns from the past,
Shouting when wanted to cry,
Smiling when the heart wants to die,
I am there standing along and far from you,

Will you dare to take me back?
Will you dare to make me your happy child who has lost her way on the track?
I am dreaming every day and conspiring to make you proud,
Will you be all ears for me?

I am not what you wanted and that's a tragedy if you think like me,
I was a soul born to conquer but life made me into a wanderer,
I know it's the things and they don't convey what I still want to say,
It's out there, the things I want to be,

But something holds me back,
And maybe it's your fear for me,
Or the inability to show you how much I can still be unique,
I am trying hard and yet you don't see,

The flicker of rage is dimming and I, with it, am perishing,
Would I be what you wanted of me?
Are you still ready to lose me in the fire of the siege ?
I am not you and so don't force me to be,

I want to be free with myriads of dreams I still see,
Don't drag me into what I don't want to be.
I am a girl with sword fighting against monstrous entities,
I seek dreams of high lands and foreign countries,

Reading books on every subject and poetries,
Writing on ancient and historical figures like me,
On concepts etched in my memory to be like them, fearless and filled with bravery,
I want to be me and only me,

Let the time decides, who will be man enough to approach me,
Till than I want to surge into the seas and oceans deep,
Spirits are high, so don't mock me,
I am still 20 with dreams that don't come easy.

I'M TRYING

Minhal Aman

CamScanner

DEATH

BE SLOW

O death be slow to me,
For I have desires to
fulfill and goals to
achieve.
You wait for nobody
but please wait for me.
You're kind to none
but be kind to me,
For I have mountains
to climb and treasures
to find.
O death be slow to me,
I believe you're the
truth not the lie,
But accept my request,
For I have seeds to
germinate and reap the
crops.
The seeds of success
and the crops of
Courage,
O death, let me see
with my eyes.

Subhan

Prose

Breaking free from trap of overthinking

When I look around and see the people around my surroundings, even when I glance into the distance, I can't help but notice that everyone is lost in profound contemplation. It's as if everyone channels their positive vibes into trivial matters. In this day and age, people tend to overthink and find themselves mentally distant despite being physically present. We are all physically here, but mentally, we have wandered off into distant lands.

Let's have a flash back, it's fascinating to ponder whether overthinking was prevalent even in the past or if it's a characteristic unique to this space-age generation. I personally believe that this intense level of thinking can be more detrimental than a pandemic. It's like a powerful overwhelming force that leaves us feeling empty inside, resembling an old, lifeless tree. I am equally curious as to why this seemingly negative emotion has become such a prominent aspect in our lives. It seems like modern people tend to prioritize their alone time because our connections with others, whether it's friendship or relationships, are not as strong enough as they used to be. It's disheartening when you see someone sitting in a public or familiar place, glued to their cell phone instead of engaging in a conversation with someone nearby. This pattern leads to feeling of loneliness and stress because we have so much to share, but there is no one to truly listen to and understand.

It is quite surprising how we have become less trusting of each other, when it comes to sharing our thoughts and secrets. Instead, we feel more comfortable discussing our problems and situations with a virtual robot Artificial Intelligence (AI). It may be because we fear judgment or lack of understanding from others, or perhaps, we crave the impartial and non-judgmental nature of technology. This hesitation to open up and trust others definitely contributes to our tendency to overthink. It is important to find a balance between technology and real life connections.

It is crucial that we take small steps towards overcoming this tendency to exaggerate and overthink. One way to do that is by cultivating genuine friendships. Research has actually shown that having strong connections with friends can greatly reduce stress and prevent overthinking. We have to prioritize building meaningful relationship and finding a trust worthy confidant. When someone shares something with us, it is better to listen to them , instead of jumping to negative judgments. By offering empathy and compassion, we can create a safe space where people feel heard and supported . Above all, it is more important to value human connections over our attachment to machine or mobile devices. Communication is indeed a powerful tool to combat overthinking and foster improvement and positivity in our lives. By engaging healthy and meaningful conversations, we can break free ourselves from the cycle of overthinking. There is a big difference between spending and living life. It is important to remember that life is not just about going through the motions or simply existing, it is about truly living, embracing every moment and making meaningful connections instead of spending time on material possessions or being

lost in our thoughts. Let's focus on embracing all that life has to offer. Try to make the most of our time by creating beautiful memories, nurturing relationships, and pursuing our passion. Be free from the overthinking trap and have a life!

Ishrat Mehak

BEWARE OF THE FAKE WORLD OF BRANDS; BRANDS DON'T DEFINE YOU

NOWADAYS, WEARING A BRAND IS MORE IMPORTANT FOR SOME PEOPLE THAN ANYTHING ELSE. PEOPLE JUDGE OTHERS' PERSONALITIES ONLY ON THE BASIS OF THEIR APPEARANCE, WHAT THEY WEAR, AND WHETHER IT IS A BRAND OR NOT. ON ONE HAND, IF SOMEONE WEARS A BRAND, THEN HE OR SHE IS OFTEN SEEN AS HAVING A GOOD FASHION SENSE AND PERSONALITY. ON THE OTHER HAND, IF SOMEONE WEARS NON-BRANDED CLOTHES, THEN HE OR SHE IS CONSIDERED "POOR," IS SEEN AS HAVING NO FASHION SENSE, BELONGS TO A BACKWARD FAMILY, AND THE LIST OF ALL THE TAGS RELATING TO POOR CLASS GOES ON.

HOW STRANGE! I DON'T KNOW WHY PEOPLE ARE SO BRAND-CONSCIOUS. THEY VALUE BRANDED THINGS MORE THAN THEIR CHARACTER AND MORALITY.

I WOULD SHARE A REAL INCIDENT IN MY LIFE RELATED TO IT. ONE DAY, I WOKE UP AND GOT A BULK OF TEXTS FROM ONE OF MY CLASSMATES, FULL OF CUSS WORDS AND VULGAR LANGUAGE. SHE STARTED BY SAYING, "YOU HAVE NO FASHION SENSE SINCE YOU BELONG TO A BACKWARD FAMILY. HAVE YOU EVER WORN A MORE EXPENSIVE BRAND BEFORE?" AND WENT ON TO SAY ALL THOSE NASTY WORDS THAT I WAS ANONYMOUS ABOUT. IT WAS OSTENSIBLE HOW WELL SHE GREW UP SINCE HER TONGUE TOLD EVERYTHING ABOUT HER. WELL, I DON'T CARE ABOUT PEOPLE, WHAT THEY SAY, OR THEIR OPINIONS ABOUT ME. I JUST READ THE TEXT AND IGNORED IT SINCE I HAVE NO TIME FOR SUCH NARROW-MINDED PEOPLE WHO JUDGE MERELY ON APPEARANCE. HOWEVER, THE PURPOSE OF SHARING IT IS THAT IT SHOCKED ME—HER CHOICE OF WORDS LIKE "CHEAP AND SHODDY" OR "WORTHLESS GIRL". IN FACT, HER USE OF LANGUAGE CLEARLY SHOWS THAT HER UTTERED WORDS WERE REFLECTING HERSELF AND HER NOURISHMENT, NOT ME.

SEE HOW LIMITED THE THINKING OF PEOPLE IS AND HOW SIMPLY THEY JUDGE PEOPLE BASED ON APPEARANCE. SEE HOW BRANDS ARE DOMINANT IN PEOPLE'S PSYCHES. SUCH PEOPLE JUST SHOW OFF THEIR MONEY. THEY CHOOSE TO GO TO EXPENSIVE RESTAURANTS JUST FOR PICTURES. FOR THEM, IT DOESN'T MATTER WHETHER THEY LIKE FOOD OR NOT; THEY GO JUST TO SHOW OFF. THESE TYPES OF PEOPLE LIVE A FAKE LIFE.

FOR GOD'S SAKE, GUYS! BRANDS ARE JUST NAMES. DO NOT BE VERY CONSCIOUS ABOUT BRANDS. BRANDS AREN'T BIGGER THAN YOUR CHARACTER, MORAL VALUES, AND LIFE. BEWARE OF THE DELUSIONAL WORLD AND LIVE IN THE REAL WORLD. IT DOESN'T MATTER WHETHER YOU WEAR A BRAND OR NOT, BUT THE IMPORTANT THING IS THAT EITHER YOU HAVE BRANDED THINKING OR NOT. SO, DEVELOP INTELLIGENT AND UNIVERSAL THOUGHTS AND BRANDED VIEWS INSTEAD OF MERE BRANDED APPEARANCE, BECAUSE IF YOU HAVE POOR THOUGHTS, THEN BELIEVE ME, GUYS, YOUR BRANDED CLOTHES ARE JUST EQUAL TO NOTHING BUT ZERO.

SILA PERVAIZ

THE ROAD OF MENTAL HEALTH ACCEPTANCE

Depression is real. Many people think that it is all a drama or that the other person is playing the sympathy card, or they may even not take their situation seriously because they may not have experienced it themselves or that there is no such thing. The majority of people in Pakistan assume it is only a social stunt. Just because a person is unhappy does not mean they are depressed. Nonetheless, it may be the beginning of a mental disease. Family and friends must meddle with their hobbies, social engagements, or just spend quality time with them because they require it the most at that moment. Most importantly, if you are concerned about that person, you should seek the advice of a doctor or a mental health specialist, as they can readily diagnose depression. But many people in Pakistan still hesitate to open up on such issues because, in our culture, mental health disorders are still not fully understood or accepted, which can discourage people from seeking help. In that case, education and awareness campaigns are essential for addressing mental health challenges, reducing stigma, and increasing access to services through governments, NGOs, and mental health organizations. No matter what social class the victim belongs to, depression is the most prevalent underlying disease, affecting 30% to 70% of suicide victims. With a suicide death rate of 9.77 per 100,000 people, Pakistan is the sixth-most populous nation in the world.

CamScanner

A frequent mental condition affects close to 34% of Pakistanis, and depression is estimated to play a role in more than 90% of suicides. In Pakistan, many television shows, such as Yeh Mera Dil, Saraab, Ranjha Ranjha Kardi, and Akhri Station, are centred on mental trauma and depression in order to convey the significance of this issue to people who have not taken it seriously enough, and I believe it is an excellent contribution from our entertainment industry. But also in order to address this problem. Furthermore, schools and institutions must step in and instruct their students about the dangers of such behaviour, offer appropriate counselling, and offer any necessary emotional support. People in Pakistan are still unaware that body shaming has a harmful impact on a person's mental and emotional well-being. They don't hesitate to bully someone and destroy their self-esteem in a matter of seconds. Pakistan is experiencing numerous challenges and crises. People are taking their own lives as a result of their low income, but at the same time, we learn that someone also killed themselves because they had dark skin or were overweight, and society did not accept them for who they were.

Now is the time to emphasize understanding, encouraging inclusivity, and evoking empathy. No matter one's looks or upbringing, we must work for a society that appreciates diversity and recognizes the inherent dignity of every person. Fostering an atmosphere where everyone feels secure, loved, and celebrated for who they are is essential. In conclusion, open discussion helps to decrease the stigma associated with mental health disorders. People are less likely to judge or discriminate against people who are depressed when conversations become more prevalent. Individuals can also share their own experiences and seek help from those who have faced similar issues through open talks. Open dialogue can inspire people to seek treatment and access the resources they need for their mental health by creating a friendly and understanding environment.

Amna Memon

CamScanner

THE CHOICES

Sara opened the door and found him on the bed, with headphones on. When Muaz saw his mother, he took them off. "Yes?" She made a face and spoke. "What do you mean by "yes? "You know how long I have been calling you for dinner?" "I'm sorry, mom. I was listening to music, and I don't have an appetite." "Fine, but remember to eat something before you sleep; it's not good to skip meals, and also, I've got to know about the competitive exam that is going to be held this year. Annie told me about it. What are your plans? You didn't mention." In response, he took a deep breath. "No plans; I'm not interested." "And why is that so?" On this question, he looked at her for a minute. "Maybe because I'm happy with what I have," he said before his mother had said anything. "It's not always necessary to do what everyone is doing; can we stop this here? Please!" The next morning, her mother woke him up early. "Wake up; your father is waiting for you downstairs. He wanted you to go with him." With a sleepy voice, he said, "Where?" He got ready and found his father at the door.

"I'm so sleepy, dad; I don't want to go." His dad smiled. "An hour? Let's have a peaceful walk. He looked at his father in amusement. "Seriously? Mom said it's something important! God!" After some walking, they sat on the bench in the park. "You see him?" His father said this while pointing at the man who was jogging there. "Who's he? It looks classic, by the way," his father chuckled. "One of my classmates, who plays badminton, finally got selected for the national team." "So, he is the one who made you love badminton?" After a long pause, his father said: "No! I was the one who made him love badminton. When Muaz didn't reply, his father continued, "I have always dreamt of what he has! And I didn't get it, not because I wasn't good enough, but because I wasn't sure enough about it." His father grabbed his hand gently and said, "There is a difference between being grateful for what you have and being stuck with what you have."You want me to sit for the exam?

"I want you to be sure about what you are doing. You were right when you said it's not always necessary to do what everyone is doing. If you leave this just because you want to, then it's all right. With a cracked voice, Muaz said, "What if you feel the efforts will go in vain?" "It's natural, kid! The first battle is always with ourselves. Muaz stood up and put his hands in his pockets. "Let's see this later; come on, let's go home." "Okay, the choice is all yours; after all, it's all about choices! Isn't it?"

Wahiba

From Donne To Wordsworth: A day in a desert

Amidst the chill and freezing winds of a desert, twilight had just begun to fade, welcoming the break of day. The dampened hills seemed to listen intently to the roosters crowing in the shelters, known as huts in a traditional Hamlet. As the first beams of sunlight break through the morning air, a feeling of calmness embraces the desert scenery. The sand dunes, previously veiled in twilight's coolness, shimmer with a golden glow. Only the soft rustling of sand grains disrupts the silence of the desert whispering secrets of the night. There was a young, brown girl Gul zehra, just bestowed with the age of 18, lay outside the hut on a comfortable cot, beaming towards the love of her adolescence. Suleman, who is continuously glazing into Zehra's dark grey eyes, feels the sweet scent of her body. As air touches her tied hair, it releases a mild aroma blended with a sandy breeze, recalling to him the mist of golden daffodils mentioned by Wordsworth. It appears that both bodies have just overcome their inner tendencies and are prepared to make an aspirational intervention by adhering to Donne's love philosophy. The ambience gets more profound with refreshing voice of Pooja from the fields besides the huts, holding a scythe in her tiny hands, cutting grains and singing a poem in her regional language "Kesariya baalam padharo maare des" exactly looks like the solitary reaper of this era. Lofty eyes of cows passing by fields, smirking noses and tricky steps of them let Pooja realize some usual prognosis, since she believes strongly in omens. while cows have departed the west of crop fields, an enchanting music of brass bells hung in their necks directly hits into Buraaq's ears, a clean-cut and decent soul, a teacher by profession, stepped out of hut, sets his direction towards school in the village. Children there notice his marked footsteps on the sand to find either the teacher has left for school or is still inside his hut waiting for cowbells to hit his eardrum, leave a wide smile on their faces. Buraaq! a sensible and busy mind always look at the sufferings of those juvenile children, who spend most of their time in collecting some desert herbs, selling them to tourists, project the same feelings that William Blake had for The ChimneySweepers. The day now is in its full noon, attracts the golden sand of desert, ends in exchanging the emotions passionately in the form of heat. None but a pair of camels laying above the warm sand, tanning their flesh, seems they might be in wait for someone. Now the daylight is in its concluding phase, their position remained same and inclined. The daily they came, the daily they tanned , and instantaneously a classical retro tune hits my eardrum making me awake for going university, tends my sleepy eyes to look for my mobile phone. Vladimir and estragon: I whispered.

-HUZEFA RUSTAMANI

CamScanner

THE MAIDENS BY ALEX MICHAELIDES

O life as futile, then, as frail! O for thy voice to soothe and bless! What hope of an answer or redress? Behind the veil, behind the veil. ~ In Memoriam A.H.H. 56 by Alfred Lord Tennyson. The Maidens is another incredible psychological thriller by Alex Michaelides, author of the bestseller "The Silent Patient." The plot of the story keeps you hooked. The gut-wrenching twist leaves you wondering for hours. The novel is set at Cambridge University, England. The narrative revolves around Mariana, a former student, who receives a call from her niece Zoe, a current student at Cambridge University. Zoe informs her aunt about a lethal murder that took place on campus, with the victim later turning out to be her roommate. Mariana hurries from London to Cambridge to make sure her niece is doing well. When Mariana learns about the details of the murder, she gets intrigued by the case and decides to solve it herself by residing in Cambridge for a few days. While she is working on this case, another murder takes place. Zoe has told her aunt about a professor who teaches Greek tragedy to students. He had a selected group of female students called "the maidens." Apparently, the girls who were murdered belonged to this enigmatic group. There were seven members in the group (or maybe eight). Naturally, her first suspicion falls on this professor, as he is sharp, witty, and mysterious, perfectly capable of being a murderer. However, the murderer turns out to be someone completely unexpected. Overall, it is a fascinating novel worth reading. The plot is filled with intrigue and suspense, although some questions are left unanswered. Nevertheless, Alex's exquisite way of writing keeps you engaged. What made this read unique were the references to Greek goddesses Demeter and Persephone, along with the reference to famous poet Alfred Lord Tennyson, who was also a former student at Cambridge University.

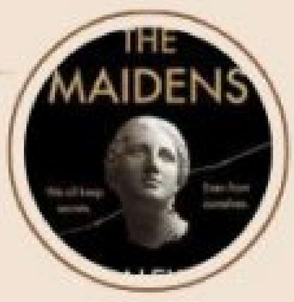

THE MAIDENS BY ALEX MICHAELIDES

★ ★ ★ ★ ★

Areesha bhutto

CamScanner

THE FAULT IN OUR STARS

THE FAULT IN OUR STARS IS AN EMOTIONAL NOVEL WRITTEN BY JOHN GREEN, A RENOWNED AUTHOR OF YOUNG ADULT FICTION. THE BOOK'S TITLE, "THE FAULT IN OUR STARS," COMES FROM A LINE IN SHAKESPEARE'S PLAY, JULIUS CAESAR, WHERE CASSIUS SAYS, "THE FAULT, DEAR BRUTUS, IS NOT IN OUR STARS, BUT IN OURSELVES." THE STORY IS BASED ON THE LIFE OF 16-YEAR-OLD HAZEL GRACE, WHO IS SUFFERING FROM LUNG CANCER. AFTER SHE IS DIAGNOSED WITH DEPRESSION, SHE IS COMPELLED TO ATTEND A CANCER SUPPORT GROUP, WHERE SHE GREETS AUGUSTUS WATERS, A YOUNG, HANDSOME BOY. AUGUSTUS HAS HAD OSTEOSARCOMA, A KIND OF BONE CANCER. DUE TO OSTEOSARCOMA, HIS ONE LEG WAS REMOVED AND REPLACED WITH A STEEL ROD SO THAT HE COULD WALK COMFORTABLY. BOTH FALL IN LOVE WITH EACH OTHER. THEY TRAVEL TO AMSTERDAM TO MEET THE AUTHOR (PETER VAN HOUTEN) OF THEIR FAVORITE BOOK, AN IMPERIAL AFFLICTION. HAZEL WANTS TO KNOW WHAT HAPPENED TO THE CHARACTERS IN AN IMPERIAL AFFLICTION AFTER THE END OF THE NOVEL. AFTER RETURNING HOME, THEY MET ALMOST EVERY DAY, AND THEIR LIVES WENT ON JOYFULLY. UNFORTUNATELY, ONE DAY AUGUSTUS WATERS DIED. AFTER THE DEATH OF AUGUSTUS, HAZEL WAS THOROUGHLY BROKEN. SHE LIVED A MISERABLE LIFE. HOWEVER, ONE DAY ISAAC (AUGUSTUS AND HAZEL'S MUTUAL FRIEND) TELLS HER THAT AUGUSTUS HAS BEEN WRITING A LETTER FOR HER. HAZEL BEGINS TO FIND THAT LETTER, AND SHE GETS IT. IN THE LETTER, AUGUST HAD WRITTEN ABOUT HAZEL AND HOW STRONGLY SHE COMBATED HER CANCER AND ADVISED HER THAT SHE WOULD NOT BECOME SAD AND DEPRESSED AFTER HIS DEATH BUT SHOULD BE PLEASED AND ENJOY HER LIFE. HAZEL, WITH TEARS, SAID, "I DO, AUGUSTUS! I DO". THE NOVEL TEACHES US HOW TO LIVE A LIFE AND FIGHT PROBLEMS. I'VE SUMMED UP THE NOVEL, BUT I STILL CAN'T EXPLAIN MY IMPRESSIONS AND SENTIMENTS IN WORDS. THIS BOOK IS AN EMOTIONAL ROLLERCOASTER, AND IT MAKES US CRY ABOUT HOW SHE HAS TO STRUGGLE WITH HER CANCER. MOREOVER, IN THIS BOOK, JOHN GREEN DESCRIBES THE VERY MEANING OF LIFE. THIS NOVEL CLEVERLY DEPICTS THE REAL MEANING OF TRUE LOVE. THIS NOVEL TELLS US THAT TRUE LOVE DOES NOT NEED WEALTH, GOOD LOOKS, OR EVEN SOUND HEALTH. IT IS PURE HEART-TO-HEART. CONNECTION.

THE FOLLOWING LINES EXTRACTED FROM THE NOVEL ARE MY FAVORITES: "THE WORLD IS NOT A WISH-GRANTING FACTORY". "THE MARKS HUMANS LEAVE ARE TOO OFTEN SCARS." "YOU DON'T GET TO CHOOSE IF YOU GET HURT IN THIS WORLD. BUT YOU DO HAVE SOME SAY IN WHO HURTS YOU. I LIKE MY CHOICES."

"I AM IN LOVE WITH YOU, AND I KNOW THAT LOVE IS JUST A SHUT INTO THE VOID, THAT OBLIVION IS INEVITABLE, AND THAT WE ARE ALL DOOMED. THERE WILL COME A DAY WHEN ALL OUR LABOR HAS BEEN RETURNED TO DUST, AND I KNOW THE SUN WILL SWALLOW THE ONLY EARTH WE'LL EVER HAVE, AND I AM IN LOVE WITH YOU." THE FAULT IN OUR STARS IS A FASCINATING NOVEL, AND I WOULD RECOMMEND IT TO EVERYONE WHO BELIEVES IN LOVE AND DARES TO FIGHT FOR IT.

Sila pervaiz

Book Review

Reclaim Your Heart

Reclaim Your Heart by Yasmeen Mogahed is a spiritual novel. I
is one of the most amazing novels I've ever read. This novel
taught us that nothing in this world is permanent except the
creator, and He is the one on whom we can depend for all thing
By reading this book, my heart was filled with the love of God.
This novel teaches us that all worldly things are temporary, an
we have false attachments to the world. When we lose anything
our lives, we feel pain. Yasmin beautifully conveys morals by
giving Quranic references, which are very relatable. This novel
about spiritual reconciliation. It is not just a self-help book. It is
manual about the journey of the heart in and out of the ocean o
this life. It is a book about how to keep your heart from sinking
the depths of that ocean and what to do when it does. It is a boo
about redemption, about hope, and about renewal. Every hear
can heal, and each moment is created to bring us closer to tha
transformative return.

It is about finding that moment when everything stops and sudden
looks different. It is about finding your awakening and then
returning to the better, truer, and freer version of yourself. Many o
us live our lives entrapped by the same repeated patterns of
heartbreak and disappointment. Many of us have no idea why thi
happens. This is about freeing the heart from this slavery. It is
about the journey in and out of life's most deceptive traps. This
book is written to awaken the heart and provide a new perspectiv
on love, loss, happiness, and pain. Each word in this book touche
my heart and soul. After the completion of this book, one can sure
claim that his or her soul has been renewed.

Fareena faisal

The forty rules of love

"The Forty Rules of Love" is a great work of art that Elif Shafaq ever placarded. This book literally shows the metamorphosis of genuine love. This book shows the love of life in the froth of Ishq-e-Haqeeqi and Ishq-e-Mejazi and the metamorphosis of Ishq-e-Mejazi to Ishq-eHaqeeqi. "The Forty Rules of Love" shows pure love about life and love of the religion 'Islam' by Shams of Tabriz. This book shows the true closeness of the Shams of Tabriz and Rumi, the real meaning of sufism, the real life of a sufi, the sayings of the "Quran," and what Islam wants us to do. Likewise, Rumi changed from a great scholar to an extraordinary spiritual master. On the other hand, Elif Shafaq told the story of a twentieth-century American housewife and editor of a small, erudite literary agency and how she's unloved and ignored by her husband and family. So these two stories are interrelated. Each runner and each part of this book got productive information that might help in our lives, and at last, one of the rules that I always find close to my heart is rule number 40th by Shams. He said, "A life without love is of no account. Don't ask yourself what kind of love you should seek: spiritual or material, mundane or divine, Eastern or Western. Divisions only lead to further divisions. Love has no labels or definitions. It's what it's: pure and simple. Love is the water of life, and a lover is a soul of fire! Everything turns differently when the fire loves water."

"Whatever happens in your life, no matter how troubling things might seem, do not enter the neighbourhood of despair. Even when all doors remain closed, God will open up a new path only for you. Be thankful!"

Ume e Aiman Pathan

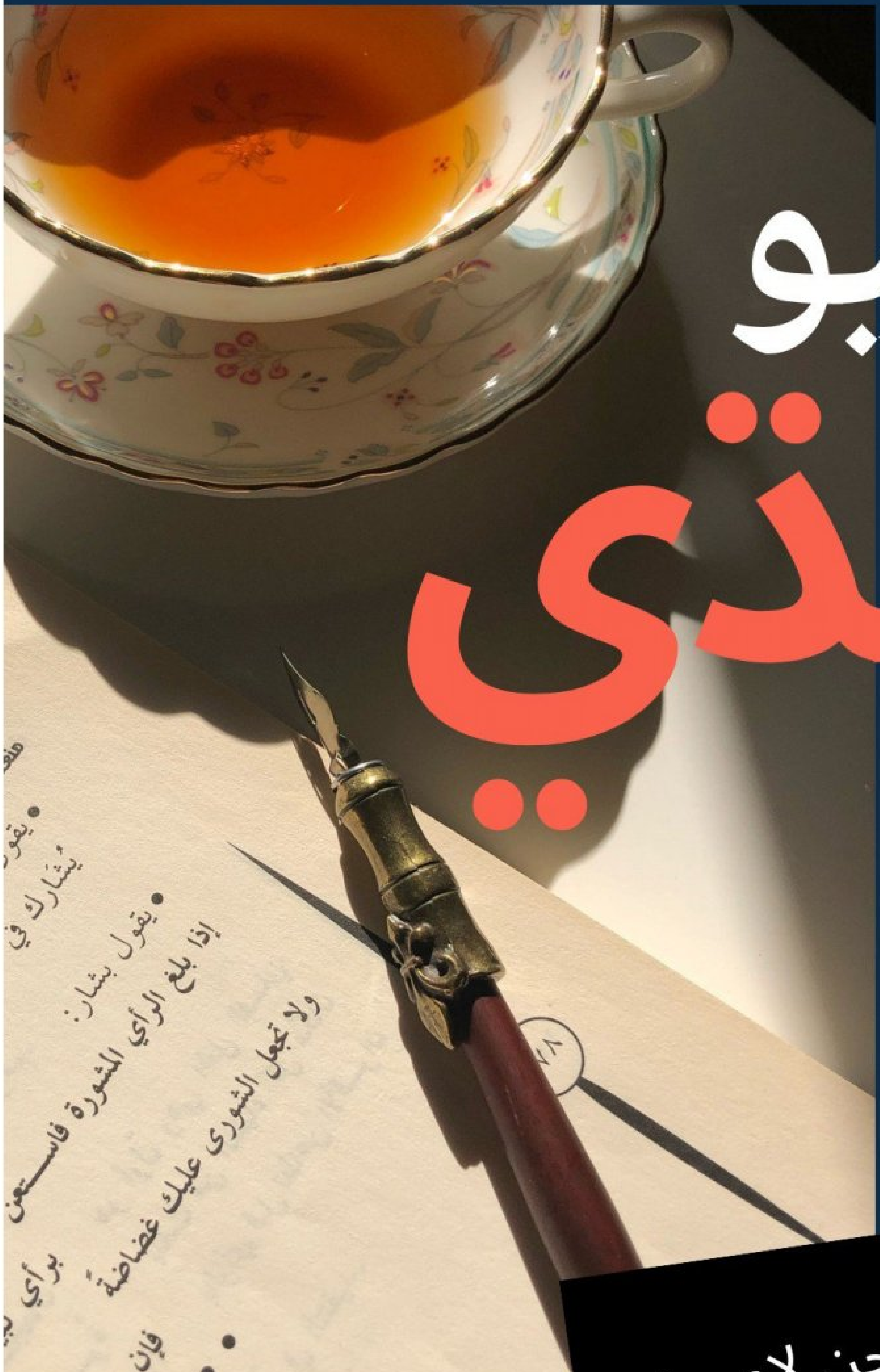

پاڳو پيو

سنڌي

انهن سيني روحن لاءِ جن
جو تعلق لکڻ آهي.

شاعري

CamScanner

سنڌي ٻولي

جيجل جهوليءَ
ماءُ جي ٻولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

ڌرتي جا سڀ رنگ سمايل
جنهن ۾ آهي پيار پرولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

سچل، سامي، شاهه جي آهه
ٻولي ساڳي هاءِ گهڙولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

عيدن جا تهوار سيئي
پاڻ ملهايون گڏجي هولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

پنهنجو ان سان روح جو رشتو
اهڙو، جهڙو دامن چولي.
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

ڌرتيءَ پنهنجي ماءُ مثل آ
ساهه ۾ آهي سنڌوءَ ڇولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

ٻوليءَ جا هي رنگ پڪيڙي
توءِ سرفي خوشبو ڪولي
سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

جيجل جهولي
ماءُ جي لولي

سنڌي ٻولي
سنڌي ٻولي

سرفراز ٻگهيو

چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ

چو حاڪم ٽيو واپاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
وحشت جو نشانو هر ناري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
بس ڏيهاڙو ثقافتي ياد رهيو
مظلوم تي مارا ماري آ
ٽو نياڻي کي جيئرو دفنايو وڃي
چو بوج سماج تي نياڻي آ
پيون عزتون هِٽ نيلام ٿين
چو هر هنڌ ڪارو ڪاري آ
چو حاڪم ٽيو واپاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
ڳوٺن تي حڪومت وڏيرا ڪن
مارون وٽ بچي لاچاري آ

هت غريب ٻرڇي ٿو عزتن ڪان
۽ خاموش هر هڪ هاري آ
ٽا ڪيس ٿين منهنجن مارون تي
ڪا ذات نه روڪڻ واري آ
چو حاڪم ٽيو واپاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
تعليم خاته هن تالن ۾
۽ جهالت اوج تي پهتي آ
ڪونهن ڊاڪٽر اسپتالن ۾
هت ظلم جي گنگا جاري آ
نه جگهه باقي يتيم خانن ۾
چوي مهوش توبه زاري آ
چو حاڪم ٽيو واپاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري آ
چو سنڌ ۾ ايڏي زاري

مهوش ميمڻ

انگلش جي وري ڪنهن سهڻي آهي ڏٺو

انگلش جي وري ڪنهن سهڻي آهي ڏٺو
من منهنجي مٿان مينهن آهي وٺو،
هو اڇي رئي وار ڪارن ۾ آ
ڪو نظارو سڄي چنڊ تارن ۾ آ
ٻانهن هن جي ۾ چانديءَ جو ڪڱڻ ڳجي
مونکي مندر جي ديوي نما ٿي لڳي،
جڏهن تلڪ نرڙ تي لڳائي ٿي ڪارو،
نه هن جو ڪو ثاني ٿئي سونهن وارو،
مون به ڏٺو سارو ڄامشورو هتي
نه هن جهڙو ڪو آهي سهڻو هتي،
هو جتي ٿي رهي سا شهر ڀاڳوان،
سا وستي، سا وهڻ، سا نگر ڀاڳوان،
مون انگلش ۾ سونهن جهڙي ڏٺي
ڪنهن نه ورسٽي وري اهڙي ڏٺي،
آ ڪارو وڳو مٿان سونو سڳو
هو لڪي ٻاڪ تي انگوري ڇڳو،
دل ٿي چاهي موٽي وڃان
ڪا پل نه پري هن ڪا رهان
هڪ دفعو دور درشن ڪيان
پوءِ وري سونهن ڪي ملان نه ملان
چانڊني محل منهن هن جو ڪي چٽو
نازڪي نيڻ ڪٽي هن مونکي ڏٺو،
انگلش جي وري ڪنهن سهڻي آهي ڏٺو
من منهنجي مٿان مينهن اهي وٺو.

عاقب ايوب

نثر

CamScanner

اڄ دل اداس آهي. دل چوي ٿي اڄ پنهنجي ڊائري ۾ ڪجهه حقيقت لکان اڄ جمعي جي رات آهي مان پنهنجي اندر جي قبرن مان پنهنجي جسم جا هڏا ڳولهي رهيو آهيان منهنجي ميري رت ۾ تنهنجي يادن جي ٻيڙي هلندي نظر اچي ٿي مان پاڻ کي موئن جي دڙي جو لقب به نٿو ڏئي سگهان موئن جي دڙي جي هڪ عظيم تاريخ آهي منهنجي نه مان گمنام آهيان ازل کان مان مڪلي جو پراڻو زبون قبرستان آهيان پر ها اهُو سچ آهي تہ منهنجي اندر ڪنهن عظيم وڏن ليڪن بادشاهن جون قبرون ناهن پر منهنجي اندر ۾ احساس محبت پيار جون ننڍيون ننڍيون قبرون آهن انهن شمشان گهاٽن تان لهندڙ سج جڏهن ڌرتي جي هنج ۾ لڪي ويندو آهي تڏهن رات جا پهر به گذري ويندا آهن پوري ڪائنات ماٺ جي قبر ۾ غرق ٿي ويندي آهي تڏهن منهنجي من جي قبرستان ۾ عجيب آواز ايندا آهن ها ڪڏهن ڪا رات ڏائڻ جهڙي به ايندي آهي رات جي خاموشي جسم جو ماس ڪائي ويندي آهي ذات جي ديوي تي ڪاريهر نانگ ڦڻ ڪڍي ويهي رهندا آهن تڏهن منهنجي اندر مان تنهنجي هڪ هڪ سڏ لاء لبيڪ جا ورد وري ايندا آهن منهنجي هڙئي راتيون عذاب جهڙيون گذريون آهن مان کلڻ چاهيندو آهيان پر کلي ناهيان سگهندو مان مرڻ چاهيندو آهيان پر مري ناهيان سگهندو ڇو جو مان ناستڪ آهيان مونکان موت به منهن مٽيو آهي منهنجي لاء شايد زمين به جاءِ ناهي رکي منهنجي ذهن ۾ اهڙا وهم ۽ هزارين خيال اپري ايندا آهن مان رولاڪ اٿندي ويهندي گهمندي ڦرندي پنهنجي وهمن کي پرچائندو پيو آهيان مان ڇا لکڻ چاهيان ٿو ڇا لکي وڃان ٿو لفظ مونکي درد لکڻ تي مجبور ڪن ٿا احساس منهنجا احساس ڪمتري جو شڪار ٿيل آهن احساس لاوارث ٻار جيان سڀ ڪجهه وڃائي ويٺا آهن مان گرم صحرا جو اڪيلو مسافر آهيان مان ان جهنم جو رهواسي آهيان جنهن کي دوزخ جي باهه ۾ سڙڻ کان سواء ڪجهه نہ ملندو آئون پلن ۾ جيئندس پلن ۾ مري ويندس... پر ڇا مرڻ سان سڀ ڪجهه سهي ٿي ويندو؟ موت ڇا آهي ان کان پوءِ ڇا ٿيڻو آهي؟ موت ته بعد جي ڳالهه آهي پر زندگي ڇا آهي، ڇا اهو روز روز ساڳي ئي طرح اٿڻ، کائڻ، پيئڻ، گهمڻ ڦرڻ ۽ وري سمهڻ ڇا اها آهي زندگي؟

سياري جي شام هاسٽل جي ڇت تي وڻن جي وائي جو درد مونکي اڃا پيڙاهه ۾ ڌڪي رهيو آهي، منهنجو دماغ منهنجي وجود تي شڪ ڪري رهيو آهي ڇا واقعي منهنجو وجود اهي يا مان ڪنهن جي ناڪام تخليق آهيان، مان پنهنجي اندر پاڻ سان وڙهي رهيو آهيان، پنهنجي اندر جي آواز کي ڌٻائڻ لاءِ مان ٽٽڙي هير ۾ پنهنجي وجود کي جلندي محسوس ڪري رهيو آهيان، اڄ مان زندگي کان مايوس آهيان ته ڇا هن زندگي، جيڪا هڪ سزا آهي ان جي ڪري وري اسان کي سزا ملندي.

اداسي

عاقب ايوب

اهو خوف اڪثر سياري جي ٿڌي راتن ۾ مونکي وڪوڙي ويندو آهي جڏهن مان ستارن جي هيٺيان اڪيلو هوندو آهيان، مونکي ننڊپڻ کان ٻڌايو ويو آهي ته مرڻ کان پوءِ ڪيتري تڪليف واري زندگي آهي. ڪڏهن لڳندو آهي ته جيئن پيدا ٿيڻ کان پهرين اسان جو ڪو وجود ئي نه هو اگر هو به ته اسان کي احساس نه هو پنهنجي موجودگيءَ جو شايد مرڻ کان بعد به ائين فنا ٿيندس جو منهنجو ڪو وجود ئي نه هو. ڪيترن ئي ذهنن ۾ اهو سوال پيدا ٿيو هوندو ۽ ڪيترائي ذهن ڪنهن ٻئي جي ٻڌايل رستي تي هلڻ شروع ڪندا آهن ڇو جو اهي پاڻ ان ڳالهه کان اڻواقف آهن، دنيا جا 95 سيڪڙو کان وڌيڪ ماڻهو ٻين جي ٻڌايل رستي تي هلندا آهن ۽ اها لالچ رکندا آهن ته مرڻ کان پوءِ انهن کي هڪ ٻي نه ڪٽڻ واري زندگي ملندي هر هڪ سک سان گڏ بغير ڪنهن تڪليف جي پر جي تڪليفون ئي نه هونديون صرف خوشيون هونديون ته اها زندگي ته ڪو معني ئي نه رکندي، ڏکن ۽ سکن جي لوڏن کي ئي ته زندگي چئبو آهي، مان اڪثر اهو چاهيندو آهيان ته اسان هن معاشري يا ڪجهه ماڻهن جي سوچ جي غلام ٿيڻ کان بهتر اهي ته پنهنجي زندگي کي هن هڪ مخصوص شڪل واري دائري جي زندگي کان ٽورو ٻاهر نڪري گذاريون، پنهنجي سوچ مطابق زندگي گذاريون ته دنيا ڪيڏي نه حسين لڳندي هر هڪ شخص کي جو اهو آزاد هوندو ڪوئي خيالي زنجير ان کي جڪڙيل نه هوندي، اسان ٻين جي خيال جي هڪ اهڙي طريقي سان پوئيواري ڪندا آهيون ڄڻ انهن کي زندگي جو مقصد خبر آهي، زندگي جو جواب ته مون وٽ ئي ناهي ان لاءِ اڪثر مان رات جو تنها ويهندو آهيان ته اها اداسي مون تي ڏائڻ جيان گهر ڪري ويندي آهي ۽ مان هڪ هاريل انسان ٿي پنهنجي خيالن اڳيان هار مڃيندو آهيان، مان هڪ محبتي شخص آهيان منهنجو وجود محبت سان آهي مان چاهيان ٿو ته مرڻ کان بعد واري زندگي جو سوچي موجوده زندگي کي انسانن سان محبت ۾ گذارڻ گهرجي بجاءِ ان جي ته فلاڻو فلاڻي نسل جو آ يا مونکان گهٽ آ مان ان کان پري رهان، مان چاهيان ٿو ته دنيا مان نفرت ختم ٿي وڃي ته زندگي آسان ٿي ويندي ۽ دنيا حسين ٿي ويندي.

اداسي هڪ اهڙي بيماري اهي جيڪا شروع ته ڪنهن هڪ وجه سان ٿيندي آهي پر پوءِ چقمق جيان سمورين انهن اداسين کي پاڻ ڏي گڏ ڪندي آهي جيڪي ڪنهن دور ۾ ڪنهن مخصوص وقت تي آيون هجن، جيئن منهنجي اڄ جي اداسي منهنجي محبت کان شروع ٿيندي منهنجي وجود کي گڏ ڪري ڇڏيائين

اداسي

عاقب ايوب

ڪاش

اڄُ وري آسمان ۾
ڪارا بادل ڇانيل آهن،
ڪارا بادل برسات اچڻ
جي نشاندهي ڪندا آهن،
پر ان ڏينهن،
انگلش ڊپارٽمينٽ ٻاهران،
هڪ گهاٽيءَ لمِ هيٺان
آءُ ويٺل هئس .
منهنجي دل ۾ به
ڪارن ڪڪرن پنهنجي
وجود هئڻ جو احساس
ڏياريو هو،
انهن ڪارن ڪڪرن
برسڻ ڇڏي ڏنو هو .
مونکي ياد آهي ،
ورسٽي جي
شروعاتي ڏينهنَ ۾
انهن هلڪي رم جهم سان
منهنجي دل کي
سڪون پئي ڏنو
هي اِهي ئي
ڪارا ڪَڪَر آهن جيڪي،
ان ڏينهن توکي،
مسڪرائيندي، ٺهڪ ڏيندي ۽
فضا ۾ رقص ڪندڙ
تنهنجي ذلفن جي
خوشبوءِ سان جڙي،
منهنجي دل تي برسيا هئا.
اِنهن ڪارن ڪڪرن هاٽي،
منهنجي دل تي ،
آڙهه جيان برسڻ
۽ جلڻ شروع ڪيو آهي .
اچانڪ ڇِرڪُ پريم !
منهنجي ڪُلهي تي ،
ڪنهن ڪلاس فيلو
هٿ رکي چيو ،
"هل پيارا ڪلاس جو ٽائيم ٿي ويو آهي"
مان ان ڀيانڪ ڏينهن واري
ٽريجڊي ۾ گم هئس.
هاٽي لمِ جي پنن مان ،
هلڪي بارش جا ڦُڙا،
منهنجي شَرٽ کي ،
پسائي رهيا هئا ،
۽ پوءِ يڪدم خيال آيو !
ڪاش ! انهن ڪارن ڪَڪَرن
واري سنهي بوندَ،
هميشه لاءِ منهنجي،
دل جي جَرَ تي وسي هان ...!
ڪاش ! ڪاش ! ڪاش !

سرفراز ٻگهيو

الڪيمسٽ ناول جو اڀياس

آصف علي چارو

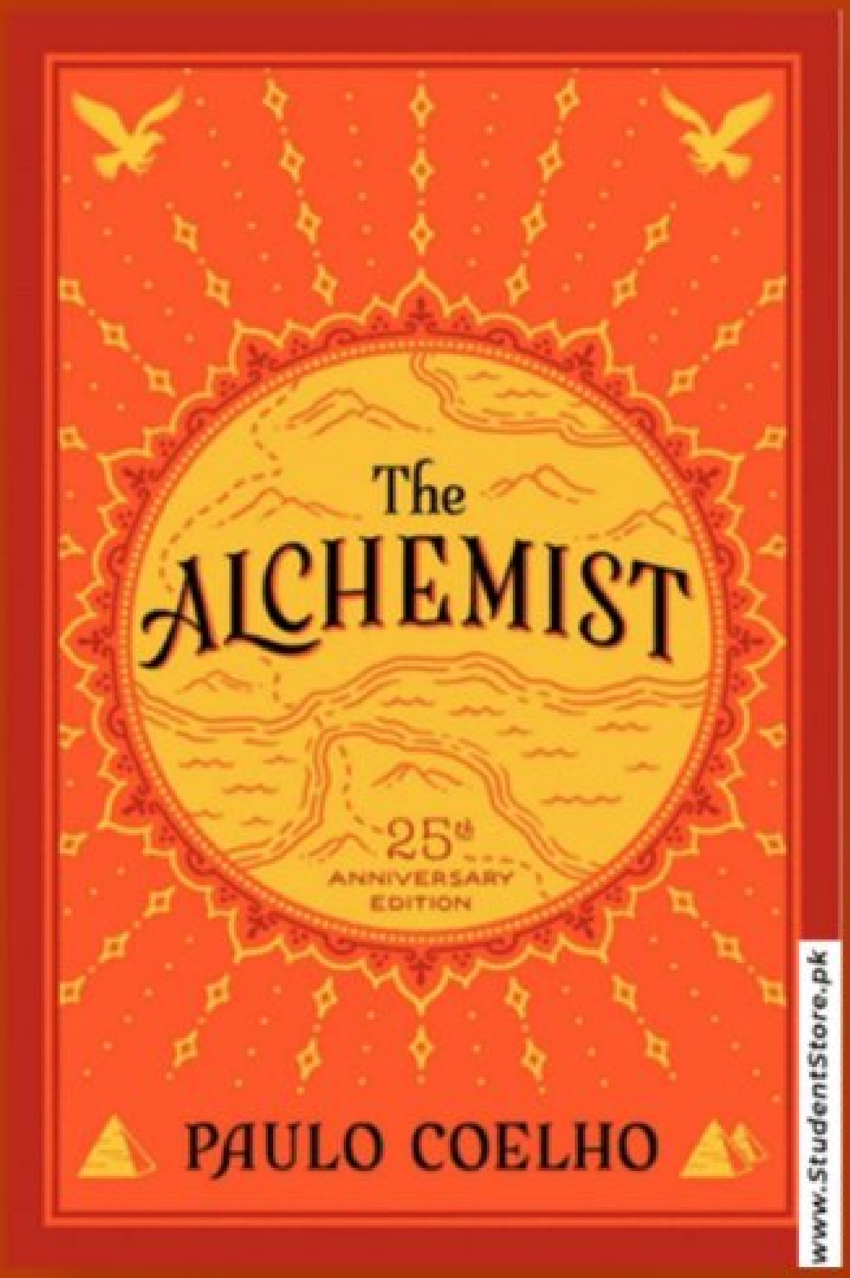

ڪتاب زندگي جو اهو سرمايو آهن جيڪي توهان کي زندگي جي حقيقي مقصد کي پرکڻ يا حاصل ڪرڻ لاء مددگار ثابت ٿين ٿا پاڻ ائين ئي ڪٽي چئون تہ اُهي اسان کي ٻين لاءِ همدردي ۽ پنهنجي مقصد جي ڊوڙ ۾ هڪڙي ساٿي وارو ڪردار ادا ڪن ٿا اهڙو ئي هڪڙو ناول ڪيمياگر، (Alchemist) جيڪو اسان کي زندگي جي حقيقي مقصد جي ڳولا لاءِ درپيش تڪليفن, رڪاوٽن کي منهن ڏئي پنهنجي اصل منزل تي پهچڻ جو گس ڏيکاري ٿو.

هن ناول جو پسمنظر اهو آهي ته هن ناول (Alchemist) ڪيمياگر ۾ هڪ اهڙي نوجوان جي ڪهاڻي عڪس ڪئي وئي آهي جيڪو نوجوان پنهنجي آزاد زندگي گذارڻ چاهي ٿو, سڄي دنيا جو سير ڪرڻ چاهي ٿو پر سندس مقصد کي پورو ڪرڻ لاءِ کي گهڻا وسيلا موجود ناهن هوندا، ان ڪري هڪ ڏينهن سندس پيءُ ٽي سون جا قيمتي سڪا سندس هٿ ۾ ڏئي ڪري هن کي ڏنار ٽيڻ جو مشورو ڏئي ٿو, ڇو جو سندس پيءُ مطابق ته اهي ڏنار ئي آهن جيڪي هڪ جڳهه تي ناهن ويهندا، جيڪي مسلسل جهنگ ۽ جبل جها ڳيندا رهن ٿا, نوجوان پنهنجي پيءُ جي مشوري مطابق انهن ڏنل سڪن مان ردِن جو ڌڻ خريد ڪري ڏنار ٻڌجي ويندو آهي. ان ڪان بعد نوجوان هڪ رات اگهور ننڊ ۾ خواب ڏسي ٿو جنهن ۾ ڪيس احرامِ مصر جي ڀرسان خزانو نظر ٿو اچي پر ٽيندو ائين آهي جو خزاني جي اصل جڳهه ڏسڻ ڪان پهرين سندس اک کلي ٿي وڃي ۽ خزاني جي اصل جڳهه متعلق اڻ ڄاڻ رهجي ويندو آهي انهيءَ پريشانيءَ واري ڪشمڪش ۾ نيٺ هڪڙي خانا بدوش عورت سان رجوع ڪندو آهي جيڪا خوابن جي تعمير ڪندڙ آهي جيڪا نوجوان کي خزاني جي ڳولا لاءِ مصر وڃڻ جو مشورو ڏيندي آهي ان جي دوران هن جي ملاقات هڪڙي ضعيف ماڻهوءَ سان ٿيندي آهي جيڪو پاڻ کي مصر جي ڪنهن شهر جو بادشاهه ڄاڻائيندو آهي جيڪو نوجوان کي اهو ٻڌائيندو آهي ته هو اهڙن ماڻهن جي مدد ڪري ٿو جيڪي پنهنجي منزل تي پهچڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهن. آخرڪار نوجوان ضعيف ڪان مشورو وٺي پنهنجي منزل طرف نڪري پوندو آهي خاص ڳالهه اها، ته انهي مقصد کي حاصل ڪرڻ جي جنگ ۾ سفر جي دوران ڪڏهن نوجوان جا حوصلا پست ٿيندا رهن ٿا ته ڪڏهن بهادريءَ جو مظاهرو ڪري اڳتي وڌڻ جي جستجو به نظر اچي ٿي,اصل ۾ اها جستجو ڪنهن مقصد يا خواب کي سچ ثابت ڪرڻ جي وات آهي جنهن ۾ هن کي ڪڏهن ڪنڊا نظر اچن ٿا ته ڪڏهن صاف ميدان، جنهن تي هلندي هن کي پير پٿون ڪرڻا پون ٿا. دراصل هن ناول جو اهم موضوع ئي خواب آهن ڇو ته هر ماڻهوءَ وٽ خواب هوندا آهن، جنهن جي تعبير پويان اهي هميشه ڀٽڪندا رهن ٿا, سادن لفظن ۾ ائين ئي ڪٽي چئون ته هر ماڻهوءَ وٽ زندگيءَ جو مقصد هوندو آهي انهيءَ مقصد کي حاصل ڪرڻ خاطر هو مسلسل جستجو ۾ رهي ٿو. ان ڪان پوء خاص ڳالهه اها ته هن ناول جو پس منظر ان وقت جو ڏنل آهي جڏهن اسپين تي مسلمانن جي حڪومت هوندي هئي ۽ اسپين جو نالو "اندلس" سان مشهور هيو ان ڪري ناول جي اندر ڪردارن کي به اُٺن ۽ گهوڙن تي سفر ڪندي ڏيکاريو ويو آهي ان ڪان سواء ڪجهه اهڙا واقعه به ٻڌايا ويا آهن جن جي ڪنهن وقت ۾ مطلب ماضيءَ ۾ وڏي اهميت هئي جيئن "آبِ حيات جو استعمال" ڪنهن "ڌاتوءَ مان سون جو ٺهڻ" يا "ياقوت ۽ مرجان پٿرن جو استعمال"!

پائلو ڪوئلهو اسان کي اهو پيغام ڏيڻ چاهي ٿو ته جيڪڏهن اسان ڪوشش ڪنداسين ته هر شيءَ اسان لاءِ ممڪن آهي مطلب ته ڪوشش سان هر شي حاصل ڪري سگهون ٿا سندس اهو ئي پيغام آهي ته اسان کي پنهنجين دلين مان ناڪامين جو خوف ختم ڪرڻ گهرجي ڇو ته اهو خوف اسان کي ناڪاميءَ جي طرف ڌڪي ٿو. اها حقيقت آهي ته هر انسان جي پنهنجي زندگيءَ ۾ ڪي اعلي مقصد موجود هجن ٿا ۽ جڏهن ماڻهو اهو پرکي وٺي ته سچي دل ۽ نيڪ نيتيءَ سان ڪهڙا مقصد هن لاءِ اهم آهن پوءِ ان ماڻهو تي اهو لازم بڻجي ٿو پوي ته هو انهيءَ منزل جي طرف بغير ڪنهن خوف جي نڪري پوي. ظاهري ڳالهه آهي ته جنهن انسان جو جهڙو مقصد هوندو ان کي جستجو مطابق تهڙو سلو ملندو ان سان گڏوگڏ ذهن ۾ اها به ڳالهه رکڻ گهرجي ته مقصد جيڏو وڏو هوندو ڏک ۽ تڪليفون به اوتريون وڏيون هونديون, جيئن هن ناول اندر هڪ جملو بار بار ورجايو ويو آهي ته،

"When you want something, all the universe conspires in helping you to achieve it"

مطلب ته جڏهن ڪو انسان سچيءَ دل سان, نيڪ نيتيءَ سان, ڪوشش سان, جذبي سان ۽ همت سان ڪجهه حاصل ڪرڻ چاهيندو آهي ۽ منزل جي طرف هڪ مستقل مزاجي پنهنجي اندر سانديي اڳتي وڌي ٿو ته قدرت جي طرفان جوڙيل هر شي هن کي منزل تائين رسائڻ ۾ ڀرپور مدد ڪري ٿي, يقينن قدرت ساٿ ڏئي ٿي اها تڏهن ساٿ ڏيندي جڏهن ماڻهو ۾ منزل ماڻڻ جو جذبو هجي ٿو لگن هجي ٿي باقي ٻين کي ته ناڪاميءَ جو خوف ئي ماري وجهي ٿو ان ڪري انسان کي پختن ارادن سان اڳتي وڌڻ گهرجي اها ئي اصل بهادري آهي جيڪو پنهنجي وجود کي سڃاڻي ٿو ته منهنجو هن دنيا ۾ اچڻ جو مقصد ڇا آهي؟ ۽ ڇو مون کي هن دنيا ۾ موڪليو ويو آهي؟ اهو ئي اصل زندگيءَ جي مقصد کي سمجهڻ جو فلسفو آهي, ڇو ته اها ڳالهه طئي آهي ته انسان خواب ڏسڻ ڪڏهن به ڪونه ڇڏيندو پر خواب انهن جا سچا ٿين ٿا جيڪي انهن کي ڇڱيءَ ريت سڃاڻن ٿا ۽ قدرت جي طرفان مليل نشانين جي مدد سان انهن کي سچائيءَ ۾ تبديل ڪرڻ جي ڪوشش ڪن ٿا. اڄ ڪلهه جي دور ۾ ڏٺو وڃي ته اسان جي هر طبقي خاص ڪري اسان جو نوجوان طبقو جنهن ۾ ڪمزوريون پرکي سگهجن ٿيون ته هڪ ته اسان نوجوان طبقي ۾ ڪنهن به مقصد کي حاصل ڪرڻ لاءِ سچائي يا ڪٽي چئون ته نيڪ نيتي ناهي ٻيو وري اسان ۾ مستقل مزاجي بلڪل به ناهي مطلب ته مقصد کي حاصل ڪرڻ لاءِ تسلسل (Consistency) سان ڪم ڪرڻ جو جذبو ناهي, صبح جو نوجوان وٽ هڪڙا ارادا آهن ته شام جو ٻيا, پوءِ اهڙيءَ حالت ۾ اسان قدرت جي تعاون جي ڪهڙي ٿا اميد رکي سگهون؟

ان مان صاف ظاهر آهي ته اسين جيڪڏهن پنهنجي حالت بدلائڻ ئي نٿا گهرون ته پوءِ قدرت وري اسان جي حالت ڪيئن ٿي بدلائي سگهي. اهو به ٻڌائيندو هلان ته انسان جي زندگي به هڪ دائري وانگر ئي آهي, هي سڄي ڪائنات قدرت واري طرفان جوڙيل هڪ دائرو آهي جنهن ۾ اسين زندگي گذاريون ٿا ۽ هن دائري مان ٻاهر نڪرڻ انسان جي وس جي ڳالهه ناهي ڇو ته انسان کي ڪائنات ۾ مقرر ڪيل منزلون ماڻڻ ۽ انهن جي حاصلات لاءِ موڪليو ويو ٿو.

So,"God has prepared a path for everyone to follow. You just have to read the omens that he left for you."

آخر ۾ سڀني لاءِ ننڍڙو پيغام ته:-اسان جي منزل قدرت لکي ڇڏي آهي پر هن زندگيءَ کي گهارڻ وارو سفر اسان کي ضرور ڪرڻو آهي.

CamScanner

ويهن ڪلاڪن جو سفر

زندگي صفا ننڍڙي آهي ان ۾ ماڻهو مسافر تي ڪري مسلسل سفر ڪندو رهي ٿو. اها سفر وري ٽن ڏاڪن تي مشتمل هوندو آهي. ننڍپڻ، جواني ۽ پوڙهائپ. جواني ۾ ٻار کي "فطرت" سمجهڻ لاءِ گهڻو سفر ڪرڻو پوندو آهي جنهن ۾ ٻولي، رسم رواج، ڪلچر سکڻ، ماء پيء جو پيار ۽ آٿت. ماحول ۾ ايڊجسٽ ٿيڻ، اسڪول ۾ بنيادي تعليم پرائڻ وغيره وغيره. وري جواني جي اندر جڏهن ميچور (Mature) ٿئي ٿو تہ ان ٻار جي مٿي ويتر ئي وڏيڪ ذميواريون جو ڳٽ ڪنڌ ۾ وجهيو وڃي ٿو پوء ذميواريون ٻار کي ٻار مان هڪ جوان بڻائن ٿيون.

جيڪا اڳتي هلي ڪري اها جوان ويتر تڪليفن هئڻ جي باوجود بہ زندگيءَ ۾ خوشي جي عنصر کي ڳولڻ ۾ لڳل رهي ٿو. انهن ذميوارين ۾ يونيورسٽي بہ هڪ زندگي کي خوبصورت بنائيندڙ اهم ذميواري آهي جنهن ۾ هڪ ميچور (Mature) شاگرد کي ڪيترا ڪشالا ڪٽڻا پون ٿا، ڪيتريون راتيون جاڳي ننڊڦٽائي پوي ٿي، ڪيترن دانا ماڻهن مان سکڻ لاءِ تعليمي مواد ملي ٿو. ان ۾ indoor activities ۽ outdoor activities سان گڏوگڏ، ادبي، سياسي، سماجي ڪانفرنس ۾ شاگرد ويهي ڪري جيڪو علم فيضياب ڪري ٿو اها زندگي ڀر ياد رهي ٿو ۽ سماجي ڀلائي لاءِ اڳتي ڪم اچي ٿو.ان علاوه سياحت (Tourism) شاگرد لاءِ سڀ کان اهم سرگرمي آهي جنهن سان نہ صرف ٻار مشاهدو ڪري قدرت، آس پاس، جڙيل شين کي پسي ٿو پر ان کي عملي طور تي پنهنجي زندگي منجھ تبديلي آڻڻ جي لاءِ به ڀرپور ڪوشش ڪري ٿو.

ٿيو ائين تہ اسان (انگريزي ادب 2022) وارا ٽوئر (Tour) ڪرڻ لاء تقريبن هڪ سال کان سوچي رهيا هئاسين تہ ڪراچيءَ شهر جي مختلف تفريحي واري جاين جو ٽوئر ڪجي جتان مختلف شيون سکڻ لاءِ ملن ۽ يادون هميشه لاء دوستن سان گڏ دل جي اندر (Memories) سمائجن . نيٺ دوستن سال جي سنبت کي ڪالہ عملي جامو پهرايو.ڪالھ اسان ڪل مطلب جيڪي دلچسپي رکندڙ هئا اچي يونيورسٽي ۾ زيرو پوائنٽ تي گڏ ٿياسين.

نياز علي سمون

ويهن ڪلاڪن جو سفر

تقريبن ڪلاڪ سوا جي انتظار ڪانپوءِ نيٽ بس به اچي زيرو پوائنٽ اڳيان بيٺي جنهن ۾ سڀ
ڇوڪرا توڙي ڇوڪريون چڙهڻ لڳاسين. دوستن باقاعدگيءَ سان لائوڊ اسپيڪر جو پڻ بندوبست
ڪيو هو پر سونگ سليڪشن سڄي سفر ۾ ڪراچي ڏانهن ڇوڪرين جي هٿ ۾ رهي. واپس وري
مون واري سنگتي غفار جي هٿ ۾ سونگ سليڪشن هئڻ باوجود وري به ڇوڪرين جي فرمائش تي
سونگ هلڻ لڳا. مشاهد، نصرالله، عادل ۽ سرمد خوب ڊانس ڪندي اسان سڀني کي انجواءِ ڪرائي.
نثار احمد، سمند ۽ شهزاد انهن ٽن ڄڻن تي چرچا ۽ ڪل ڀوڳ ٿيندي رهي. چانهه وجي جانان
ريسٽورنٽ (Janan Restaurant) تي پيتي سين. وري اتان اڳتي نڪري پياسين ارينا ريسٽورنٽ (Arena
Restaurant and club) عمارت جي ڪلب ۾ Underground ڏانهن جتي ماني کاڌي سين.اتي به ٽي ڪلاڪ
راند ڪئي سين جتي سڀ ڇوڪريون ۽ ڇوڪرا ماحول ۾ مطمئن هئا. ويڊيوز توڙي تصويرن Bowling
جو سيڪشن باقاعدگيءَ سان اپ (Up) تي هلي رهيو هر ڪو خوبصورت چهرا ڪريمن ۽ ميڪ اپ سان
سجايل ڪيميرا جي اندر قيد ڪري رهيو پئي. ڪجهه وقت اتي فوٽوگرافي ڪرڻ ڪانپوءِ نڪري پياسين

سمندر ڏانهن جنهن لاءِ حسن درس چيو آهي
لهر تي جاڳي ڪري ٻي لهر ۾
ڇو سمندر جو پلا سمهي نٿو

سمنڊ سمهي ئي نٿو. سمنڊ لهرن جي صورت ۾ جيڪا گوڙ پيدا ڪيو پئي اهي گهٽين اداس دلين
لاءِ سڪون بخشيندڙ هو. لهرن هڪ ٻئي سان ٽڪرائي سپن(ڪوڏيون) کي ڪناري تي پئي اڇليو.
ماٺهو قدرتي ساحلي نظاري سان هم ڪلام ٿيڻ لڳا هئا اسان به سڀئي ٽپو ٽپ لهي پياسين سمندر
جي اندر . اهڙيون طاقتور ڇوليون هيون جو ماڻهن کي ڌڪيو تي ويون. خوب خلق سمندر جي اندر
ڇولين مان مزي وٺي رهيا هئا. ڪراچي، سنڌ، پاڪستان ۾ هڪ ساحل جيڪو عربي سمنڊ تي واقع
آهي. اهو ڪراچي کان اورماڙه (بلوچستان) تائين پکڙيل آهي جنهن کي Sea View جي نالي سان ڄاتو
وڃي ٿو.ڪراچي پاڪستان جو سڀ کان نمايان ساحلي شهر آهي ۽ ساحل جي شوقينن کي (Sea View
) سان لڳل مختلف ساحلن کي گهمڻ لاءِ ڪيترائي موقعا ملن ٿا. (Clifton) ڪلفٽن ساحل کي تفريحي
جي شوقينن ۽ ساحل جي عاشقن لاءِ تفريحي موقعن ۾ بهترين قدر ڏيڻ لاءِ تيار ڪيو ويو آهي.

نياز علي سمون

CamScanner

ويهن ڪلاڪن جو سفر

تازو هن وقت، ساموندي ڪناري جي ڀرپاسي واري علائقي ۾ وڏي تجارتي سرگرمي ڏسڻ ۾ آئي آهي ڇاڪاڻ تہ اهو (Sea View) ڪراچي جي سڀ کان وڏيڪ گهربل علائقن مان هڪ آهي. ساحل هاڻي ڪيترن ئي مقامي تفريحي سرگرمين جو گهر آهي جنهن ۾ اٺن جي سواري، بگي سواري، گهوڙي سواري وغيره وغيره آهن.

پوء سمنڊ کي ڇڏي نڪري پياسين پورٽ گرانڊ جيڪا نيپيئر مول برج تي هڪ اهڙي ماڳ آهي جيڪا ڪراچي جي تاريخ ۾ تمام اهم آهي ۽ ان کي اڄ جو شهر بڻائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو آهي. اهو منصوبو 1,000 فوٽ ڪراچي جي 19هين صديءَ جي آڳاٽي جيٽي پل سان پکڙيل آهي. مئي 2011ع تي ڪمپليڪس کي عوام لاءِ کوليو ويو، ان وقت جي گورنر سنڌ عشرت العباد ڪمپليڪس جو افتتاح ڪيو. ڪمپليڪس شهر ۾ شاپنگ، ڊائننگ، ثقافتي ۽ ساحلي تفريحي سرگرمين جو مرڪز آهي. پورٽ گرانڊ پهچي مخلتف شيون ڏٺيون انهن م سڀنن شين مان جنهن شيء موهي وڌو اها Music محفل هئي جيڪا ڪنهن Concert تحت هلي پئي. اتي فرمائش جي مطابق سونگ ڳايا پئي. اسان فرمائش تي سنڌي سونگ "هو جمالو ڪٽي Singer آيو خير سان " ڳائڻ جو چيو سين پوء اسان سڀني ڇوڪرين ۽ ڇوڪرن هو جمالو تي رقص ڪيوسون جيڪا پورٽ گرانڊ کي ماحول پرڪشش ڪري ڇڏيو

پوء پورٽ گرانڊ کان رات جو هڪ بجي نڪري پياسين. ڪراچي شهر اندران نڪرڻ م بہ اڌ منو ڪلاڪ لڳي ويو. وري سونگ، مزاق مستي، ننڊ جا جهوٽا، اوٻاسيون. ننڍا ڪڙيون اکيون پوري ڏينهن جي خوب انجواءِ جي باوجود چمڪي رهيون پئي. دل جي اڱڻ منجهہ يادن جا البم Scanning ٿي محفوظ ٿيڻ لڳا هئا جنهن کي ڪير بہ Reject نٿو ڪري سگهي. هر ڪو خوشي مان ماپيو ڪون ٿي.نيٺ سدا بهار هوٽل تي پهتاسين واپسي ۾ چانهہ پيئي حيدرآباد ڏانهن نڪرڻ جي ڪئي سين پر ڊرائيور صفا سست هو گاڏي تيز هلائي ڪون آخرڪار ساڍا پنج بجي اچي گهر رسيا سين ٿڪل هئڻ جي باوجود ويهن ڪلاڪن جو سفر ڏاڍو خوبصورت لڳو.

حصہ سوئم

اردو

ان تمام روحوں کے لیے
جن کا تعلق تحریر سے
ہے۔

شاعری

ابھی کل کی بات ہے

ہم اور تم اِک ساتھ تھے
ابھی کل ہی کی بات ہے
تھے بڑے ہی باہمی رابطے
ابھی کل ہی کی بات ہے

آج انجاں ہو گیئے ہیں
گوہ دشمناں ہو گئے ہیں
کبھی اِک دوجے کی جاں تھے
ابھی کل ہی کی بات ہے

جدا نہ ہونگے کبھی ہم
رہیں گے یونہی ہم دم
کیے تھے عہدِ ربط بہت
ابھی کل ہی کی بات ہے

آج دیکھ کر اک دوسرے کو
جو چہرے اپنے پھیر لیتے ہیں
کبھی دیکھ، خوش ہوتے تھے
ابھی کل ہی کی بات ھے

مصروف ہوگیا ہے وہ شخص
اب نئے لوگوں سے ملنے میں
کبھی ہم جس کی دنیا تھے
ابھی کل ہی کی بات ہے

آج جن لوگوں میں بیٹھ
خوش ہوتے ہیں وہ احمد
بغض و کینہ رکھتے تھے
ابھی کل ہی کی بات ہے۔

احمد علی

میں گناہوں سے پاک مثلِ شبنم بھی نہیں

میں گناہوں سے پاک مثلِ شبنم بھی نہیں
مجھ میں جنونِ رجوعِ آدم بھی نہیں

زبون ہو رہا ہے میرا دل غمِ فراق سے
مجھ کو میسر قربتِ ابنِ مریم بھی نہیں

کیوں میرے وجود کے شجر سے پتے گر رہے ہیں
جب کہ تیرے لہجوں میں خزاں کا موسم بھی نہیں

مجھ پہ طاری ہوئی ہے آج کیفیتِ کربلا
میرے عزادار اوجھل رہے، ہوا ماتم بھی نہیں

اسے میں بے حسی کہوں کہ کمالِ ضبط کہوں
کہ شبِ فراق نزدیک ہے اور آنکھیں نم بھی نہیں

پرانی رفاقتوں کا اختتام بھی دیکھ رہا ہوں
میں نئے تعلق بناؤں، ایسا کوئی عزم بھی نہیں

ذہن میں موجود خوابوں کو کہنا بھی ہے، لکھنا بھی ہے
پر نہ دیا ساتھ زباں نے، اور بھیگا قلم بھی نہیں

علی اصغر

میرے یار شکریہ

وابستگی ہے تجھ سے میرے یار شکریہ
مجھ جیسے سادہ دل پہ یہ ایثار شکریہ

کاندھے سے چارہ گر، تیرے ملنے کے بعد جو
اترے ہیں فرشتے لیے انبار شکریہ

تنہائیوں میں جب بھی میں چیخا کہ کوئی ہے
تب تب تھا رونما تیرا کردار شکریہ

ان الجھنوں کے بوجھ تلے میں سر بازار
پھر اس پہ تیرے جیسا خریدار شکریہ

جیون یہ میرا عہدِ خزاں سے تھا منسلک
تو نے بنا دیا اسے گلزار شکریہ

غم سے نہ ہمکنار رہا تھا کبھی سراج
ہر پل تھا تیرا ساتھ سو ہر بار شکریہ

سراج شاہ

تجربہ

یاد کرو تو یاد رکھتے ہیں
درد میں زمانے والے تکتے ہیں

حُسن پہ ہی تو سب مرتے ہیں
باتیں سادگی کی جو کرتے ہیں

آج ترِے کل اور کسی کے ہونگے
موافق سب منافقِ دور کے ہونگے

تم تنہا ہو تو کوئی نہ آئے گا
ہر شخص تم کو چھوڑ جائے گا

دنیا میں کوئی ہے نہیں یار کسی کا
جس کے پاس ہو دولت سب ہے اُسی کا

کسی پر بھی کبھی اعتبار نہ کرنا
بکھرے دل سے تو اچھا ہے تنہا مرنا

سب کے ساتھ ہزاروں یار ہونگے
ہاں اپنے تو بس دو چار ہونگے

پیار خدا کی ذات سے کرنا
حبِ والدین کا دم تم بھرنا

لوگ تو چھوڑ کے جائیں گے
تم کو ہر منزل پہ گرائیں گے

گرو تو اپنے دم پر اٹھنا
بنا سہارے تم آگے بڑھنا

یہ ہے تجربہ یہ ہے کہانی
پڑی ہے آگے بہت جوانی

ہے امبر پربت سارا زمانا
اپنی تاب سے تم چمکانا

تانیہ کیریو

غزل

ہم کہاں جی پائیں گے محبت کے سوا
تڑپ کر مریں گے تیری الفت کے سوا
زندگی اپنی جیسے تیسے گزر رہی ہے
کچھ حاصل نہیں ہے حسرت کے سوا
دشمنی سے بدتر دوستی حسیناؤں کی
کیا ہے اور ان کے پاس عداوت کے سوا
الفت پر جنہوں نے بھی کیا ہے بھروسہ
کیا پایا ہے انہوں نے مصیبت کے سوا
مرد کتنا بھی کام کرے، محنت کرے
گھر نہیں چلتا کوئی عورت کے سوا
حال دل جو سنایا ہے میں نے تمہیں
اس میں کچھ نہیں حقیقت کے سوا
آزاد وطن کم نہیں کسی رحمت سے
کیا ہے اور غلامی بھلا لعنت کے سوا
عشق میں اپنی ناکامی کا زمانے میں
کس کو دوں گا دوش قسمت کے سوا
اس دنیا میں کوئی بھی کسی کا دوستو!
ہوتا نہیں ہے مطلب و ضرورت کے سوا
خون کے رشتے جہاں بک جاتے ہیں
دل وہاں دیے جاتے ہیں قیمت کے سوا
پکا یقین ہے مجھے "نادر مغیری"
پتہ نہیں ہلتا رب کی قدرت کے سوا

نادر مغیری

یادیں

عمرِ رواں کی چلتی ہوئی ہواؤں میں
جب کبھی بھرتی ہوں اڑان، فضاؤں میں
تو دکھائی دیتی ہیں مجھے وہ سرمئی شامیں
جن میں کھکھلائی تھی بڑی ہی نزاکت سے میں
سکوں سے، کیف اندوزی سے، مسرت سے
یہ وقت، یہ ہوائیں، یہ آسماں اور تعاقبِ شام
لے آیا تھا اِک ننھی سی جاں کے در و بام
جس کے چہرے پر مقامی تھا پہرائے مسکان
جس کے دستِ نازک میں تھے اس کے کھلونے عزیزان
جس کے زیبائیِ چشم میں موجود تھی دلکشی سی

اور اب،
انہی چشمِ حسیں میں نمی سی آگئی ہے
وہی نزاکت و مسرت
حالاتِ زیست کی بالا دستی میں
کھلونا سی بن گئی ہے
اور وُہی مقامی مسکان
پناہ گزینوں کی مانند دور ہو گئی ہے
اب وہ سرمئی شامیں
خلائی تاریکی میں ڈھلتی سی جا رہی ہیں
یہ قلب پذیر ہوائیں
مِری اڑان کو دور کرتی سی جا رہی ہیں
اور اِس وجودِ موجودہ کو
بچپن کی یادیں ستاتی سی جا رہی ہیں۔

سیدہ خدیجہ رضوان

خواب

مجھ سے خوابوں کا بوجھ لے لو
اب تو یہ کاندھے تھک گئے ہیں
تو چاہے رکھ لے یا بیچ ڈالے
کہ اب یہ سُپرد خاک ہوئے ہیں،
چاند آدھا، سیاہ بادل، ویران راتیں
یہ سارے جُگنو کدھر گئے ہیں،
وہ جو اوڑھے بیٹھے تھے آسماں کو
وہ سب ستارے کدھر گئے ہیں
ابھی تو منزل ملی نہیں ہے
ابھی تو رہتا ہے سفر باقی
خواب آنکھوں میں چھوڑ کہ آدھے
ہیں کیسے راہی کہ سوگئے ہیں
نہ گرم موسم، نہ کٹھن رستے
پھر یہ پاؤں کیوں چِھل گئے ہیں
گو کہ صدیوں سفر کیا ہو،
مگر نہ بھٹکے، نہ گھر گئے ہیں
کروں میں آندھی سے کیسا شکوہ
یا کیسی موجوں سے ہو شکایت
میری تو کشتی اُبھر کے ڈوبی
اور میرے چراغ بھی بجھ گئے ہیں۔

کاش میں تیری نگہِ ناز کا عینک ہوتا

کاش میں تیری نگہِ ناز کا عینک ہوتا

میں صبح شام تِرے گیسوؤں میں ہاتھ دھرے
ناک کے اوج پہ غصے سا دھرا ہی رہتا
ہو کوئی لمحہ کوئی وقت یا کوئی ہو منزل
تجھ کو لازم صدا بس ساتھ مِرا ہی رہتا

تیرا کالج ہو سہیلی کا ہو گھر یا کوئی بزم
تو جہاں جاتی مجھے ساتھ ہی رکھا کرتی
خوبرو لوگ حسیں منظر و دلکش گلزار
ساتھ مِرے مل کر تو ہر چیز کو دیکھا کرتی

میرے سنگ جب تو پڑھا کرتی نصاب اپنا
میں حرف ہر اِک تیرے واسطے واضح کرتا
اور کسی روز جو پڑھتی تو شاعر کی کتاب
ہر حسیں شعر پہ دیوانوں سا جھوما کرتا

بھیجتا خط جو تیرا چاہنے والا کوئی
چھپ کر کسی کونے میں پڑھا کرتے ہم
کٹ کر وہ تیرے کمرے کی تنہائی میں
پہروں پہروں تلک اِک ساتھ رہا کرتے ہم

خوب بے چینی سے تو ڈھونڈتی کونے کونے
بھول جاتی جو کسی روز مجھے رکھ کے کہیں
تجھ سے ذیادہ مجھے یہ دوری ستایا کرتی
تک کے اک دوجے کو، پھر جا کے یہ دل تھمتے کہیں

حذیفہ قائم

کاش میں تیری نگہِ ناز کا عینک ہوتا

حزیفہ قاسم

جب تیرے پاس زمانے کا کوئی بھی غم آتا
اور تیری آنکھ سے وہ شبنمی آنسو گرتے
میں بچھا دیتا فقیروں کی طرح اپنا وجود
تیرے اشک میرے دامانِ طلب کو بھرتے

اور تر جب میں ہو جاتا اشکوں کے بھرنے سے
آ کے نا جانے کیوں، غصے میں ہٹا دیتی مجھے
اور پھر اپنی قباحت کا جو ہوتا تجھے احساس
ہاتھ سے پونچھتی، سانسوں کی ہوا دیتی مجھے

پھر صبح و شام سے تھک ہار کے جب رات کے وقت
تو مجھے رکھ کے سرہانے پہ جو سویا کرتی
رات بھر دیکھتا رہتا میں تیرا حسنِ تمام
اور تو خدا جانے کن خوابوں میں کھویا کرتی

وقت کے ساتھ یہ تیرا حسن دوبالا ہوتا
اور میں فرسودہ و بے کار و نکارہ و بدحال
پھر کسی اور کو دے دیتی تو میری جگہ
اور اِس پر تجھے ہوتا نہ کوئی غم نہ ملال

خیر یارو! وہ ملن کتنا مبارک ہوتا
قرب ہم دونوں کا بس دیکھنے لائق ہوتا
ٹوٹتا بھی تو تیرے ہاتھ سے ہی شق ہوتا
کاش میں تیری نگہِ ناز کا عینک ہوتا۔

CamScanner

نثر

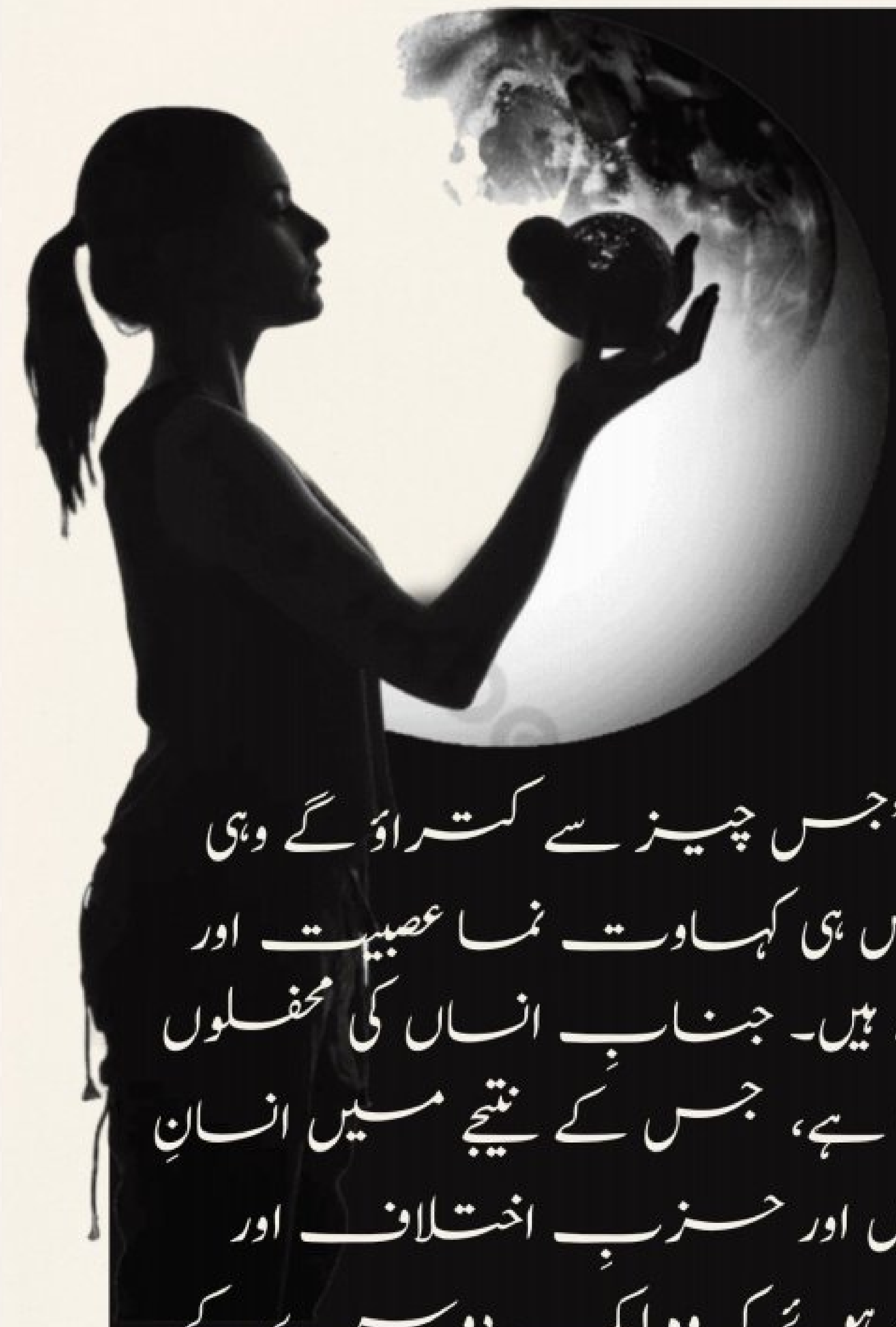

حضرتِ انساں اور خیالِ شب

اس کرہِ ارض پر اِک مصرعہ کافی چھل پہل کرتا ہے کہ "جس چیز سے کتراؤ گے وہی چیز سب سے زیادہ سامنے آئے گی" اور حضرتِ انساں اس ہی کہاوت نما عصبیت اور دقیانوسی تصور کے زد میں اپنوں ہی سے روبرو ہونے پر کتراتے ہیں۔ جنابِ انساں کی محفلوں میں بحث و تمحیص نہایت ہی اہم اور نمایاں جُز سمجھا جاتا ہے، جس کے نتیجے میں انسانِ عظیم کی خرد و ہوش دو حصوں میں تقسیم ہو جاتے ہیں اور حزبِ اختلاف اور حزبِ اتفاق پیدا ہو جاتے ہیں۔ اس سچ کو درگزر کرتے ہوئے کہ وہ ایک دوسرے کے کتنے معزز و مقرب تھے، مخالف اور موافق بن کر، مباحثہ کی ابتداء سے انتہا تک ہی نہیں بلکہ آگے آنے والی عمرِ رواں تک کے لیے اپنے تعلق کی ڈور کو محض منطق، دلائل اور پھر عداوت کے نام پر باندھ لیتے ہیں۔

سلطنتِ انسانیہ میں بحث و تمحیص کو "ھیلدی ڈسکشن" یعنی صحتمند مباحثے کے نام سے باور کرایا جاتا حالانکہ اس طرح کے بحث و مباحثے میں نہ صرف صحت بلکہ، دماغی حالت و گنجائش، جذبات و احساسات، اور تعلقات سب خراب ہو جاتے ہیں ،انسان اپنے ہی جیسے دوسرے انسان کو اپنا دشمن تصور کر لیتا ہے اور زندگی بھر اپنی عداوت کے جلوے دکھاتا ہے۔ معاشرتی نگاہ سے دیکھیں تو ہیلدی ڈسکشن یعنی صحتمند مباحثے میں عقل و شعور، شیریں مزاج و الفاظ اور صبر و برداشت کی کثرت ہونی چاہیے۔ عقل و شعور ایسا کہ سمجھ کا پہلو واضح ہو تاکہ کوئی غلط فہمی کی گنجائش نہ ہو سکے۔ الفاظ ایسے کہ اہلِ مخالفِ سمت کے احساسات جذبات اور خیالات کو ٹھیس نہ پہنچے اور عزت و آبرو محفل میں برقرار رہے۔ صبر و برداشت ایسی کہ دوسروں کی رائے اور تخیُلات کی توہین و تردید نہ ہو۔

سیدہ خدیجہ رضوان

حضرتِ انساں اور خیالِ شب

اگر کوئی ذی علم شخص دوسرے عالی وقار شخص سے اختلافِ رائے رکھتا ہے اور جوشِ خطابت میں بہہ کر اپنا اندازِ کلام سخت و سرد رکھتا ہے، غیر مہذبانہ اور برا ثابت ہوتا ہے تو اس کا ہرگز یہ مطلب نہیں ہے کہ وہ انسان اس دنیا میں ہر شخص، ہر پہلو سے غیر روایتی اور غیر مہذبانہ انداز میں پیش آتا ہے۔ اختلافِ رائے رکھنا اور اظہارِ خیال کرنا ہر محترم مخلوق کا بنیادی حق ہے۔

اب مخلوقِ محترم کی سوچ وفکر کا اِک زمرہ ان خیالات کے ساتھ بھی اجاگر ہوتا ہے کہ فقط اس بنا پر کہ کوئی فردِ واحد کے ساتھ اچھا نہیں بھتا تو کیا وہ اِس وسیع و عریض دنیا میں کسی اور کے ساتھ اچھا نہیں ہو سکتا؟ کیا وہ صحیح پہلو پر بات نہیں کر سکتا؟ اور جب کبھی دوبدو نظر آئے تو نفرت و عداوت کی نگاہ جھیلنا کیا اس کی ذمہ داری ہے؟

نہیں بالکل نہیں! محفلِ انساں میں اطمینان اور مسرت کی بہار آجائے اگر حضرتِ انساں کی عقلِ سلیم اس بات کو تسلیم کر لے گی کہ ہر برا دکھنے، بولنے، سننے اور محسوس کروانے والا شخص برا نہیں ہوتا، کبھی کبھار وہ غیر مہذبانہ انداز یا برائی حالاتِ وقت کی مانگ ہوتی ہے، کبھی کبھار عقل کی مانگ ہوتی ہے تو کبھی کبھار کم عقلی اور کم علمی کی، کبھی کبھار موڈ اور عارضی سوچ کی مانگ بھی ہو سکتی ہے۔

سیدہ خدیجہ رضوان

وقت کیوں نہیں؟

شمائلہ نور

دورِ حاضر کے لوگوں کا سب سے بڑا مسئلہ "وقت" ہے۔ آج کل، لوگوں کے پاس کام بیشمار لیکن وقت بہت کم ہے۔ ہر ایک کا کہنا ہے کہ وقت نہیں ہے؟ کیوں نہیں ہے؟ کیا کبھی غور کیا؟

آج سے ایک آدھ صدی پیچھے چلے جائیں، تب تو ایسا کچھ نہیں تھا۔ پھر یہ آج کی نسل، جو اکیسویں صدی کی ایڈوانس جنریشن ہونے کا دعویٰ کرتی ہے، ان کا سب سے بڑا رونا وقت کی کمی کیوں ہے؟ کیا تب وقت کی رفتار سست تھی یا اب وقت کو پر لگ گئے ہیں؟

وجہ یہ ہے کہ پہلے لوگوں کے پاس ٹائم مینیجمینٹ شیڈیول تھا۔ ہر کام وقت پر کرنے کے عادی تھے۔ تبھی ان کے رزق، عمر، وقت، غرض یہ کہ ہر کام میں برکت تھی۔ غور کرنے پہ معلوم ہوتا ہے کہ وقت گزرنے کے ساتھ ساتھ جس طرح انسان ترقی کر رہا ہے، ڈیجیٹل ہو رہا ہے، وہیں وہ اپنے وقت کا ضیاع بھی کر رہا ہے۔ ہم اپنے قیمتی وقت کو آڑے ہاتھوں لے کر مصروفیات کی ایسی لمبی لسٹ بنا لیتے ہیں کہ غور کیا جائے تو وہ مصروفیات بے جا لگتی ہیں اور پھر احساس ہوتا ہے کہ ہم تو اتنا کچھ کرتے بھی نہیں۔ تو پھر ہمارا وقت کہاں جاتا ہے؟ یقیناً، وہ وقت ہمارا جاتا ہے گھنٹوں سوشل میڈیا کے استعمال میں، دوسروں کی غیبت کرنے میں یا اہم کاموں کو ٹالتے رہنے میں۔ ہمارا جب بھی کسی کام کا دل نہ ہو تو ڈھیروں مصروفیات کا بہانہ بنا لیتے ہیں اور اسی طرح خود کو کاہل بنا دیتے ہیں۔

مصروفیات سے نپٹنے اور وقت نکالنے کے لیے "ٹائم مینیجمنٹ" بہت ضروری ہے۔ آپ جن کاموں کو اپنی "مصروفیات" سمجھتے ہیں، ان میں سے حقیقی اہم کاموں کے لیے اگر ایک شیڈیول ترتیب دیں، اور اس پر پابند رہیں، تو کوئی بھی کام بوجھ محسوس نہیں ہوگا۔

آپ اس کا ایک خاکہ بنائیں۔ اپنے کام کی لسٹ بنائیں آپ اس کو اسکی اہمیت اور وقت کے حساب سے مینیج کرنے کی کوشش کریں۔ ہر کام کا وقت مخصوص رکھیں کہ مجھے فلاں وقت میں فلاں کام کرنا ہے۔

جب میں جب تفسیر کی کلاس لیا کرتی تھی، تب ہماری معلمہ نے ہمیں ایک اسائنمنٹ دیا تھا کہ آپ کو یہ بتانا ہے کہ آپ نے اس کورس کو جوائن کرنے کے بعد اپنے ٹائم کو کیسے مینیج کیا؟ کورس وقت طلب تھا دو گھنٹے کلاس کے علاوہ بھی بہت کام ملتا تھا، غور و تدبر کرنا ہوتا تھا وغیرہ۔ اس کے لیے بھی اچھا خاصا وقت چاہیے ہوتا تھا۔ سب کے جواب مختلف بھی تھے اور خوبصورت بھی۔

CamScanner

وقت کیوں نہیں؟

وہاں ایک طالبہ یوکے کی بھی تھیں جنہوں نے بتایا تھا کہ وہ اپنے شوہر اور بچوں کے ساتھ یوکے میں رہتی ہیں ۔انہیں ہر ہفتے سسرال جانا ہوتا ہے۔ مہینے میں ایک دفعہ شاپنگ پر جانا ہوتا ہے، گروسری کرنی ہوتی ہے وغیرہ ۔چونکہ وہ ورکنگ وومن تھیں، اور ان کے شوہر آفس کے کاموں میں مصروف رہتے تھے، اس لیے یہ تمام کام انہی کو کرنے پڑتے تھے۔ انہوں نے بتایا تھا کہ انہوں نے اپنے گھر، بچوں، نوکری اور اپنی دوستوں کے لیے اس طرح ٹائم مینیج کیا تھا کہ ہر کام وقت پر ہوجاتے تھے اور تھکن کا احساس بھی نہیں ہوتا تھا۔

مثلاً کپڑے دھونا، گروسری کرنا ، اور کسی سے ملنا ملانا ویک اینڈ پر ہو جاتا تھا۔ اسی طرح دیگر گھر کے کام بھی وقت پر کرنے کی عادی تھیں۔

جاب سے واپس آکر بچوں کے ساتھ وقت گزارنا، کھانا بنانا، بچوں کا ہوم ورک کروانا اور ایسا بہت کچھ وہ وقت پر کرتی تھیں۔ اور سب سے بڑی بات انہوں نے اپنی زندگی سے ایسے بہت سے کام ختم کردیے تھے جو وقت کا ضیاع کرتے ہیں۔ مثلاً گھنٹوں دوستوں سے فون کالز پہ لگے رہنا، سوشل سرکلز، اسکرولنگ، بلاوجہ شاپنگ پر چلے جانا وغیرہ۔ ان کے مطابق اگر یہ مشاغل آپکے اہم کاموں میں رکاوٹ پیدا کر رہے ہیں، تو ان سے اجتناب کریں۔

ہم اور آپ بھی اگر ٹائم مینیج کرنا چاہتے ہیں تو اس فارمولے کو اپنی زندگی پر اپلائی کر کہ کر سکتے ہیں۔ اول تو اپنے اہم کاموں کی لسٹ بنائیں۔ دوم، یہ اہم کام وقت پر کرنے کے عادی بنیں، اور دیگر غیر ضروری کاموں کو اپنی زندگی سے نکال پھینکیں۔ صبح، دوپہر، رات۔۔۔ ہر پہر کے کچھ اہم کام مختص کریں اور پھر دیکھیں کہ ہر کام وقت پر ہو جائے گا اور برکت بھی ہو جائے گی۔

ٹائم مینیجمنٹ ایک بہت ہی نایاب طریقہ ہے اپنے وقت کو سنوارنے کا، کیوں کہ کل روزِ محشر ہم سے دنیا میں بتائے گئے ہر ایک لمحے کا حساب بھی ہوگا۔

شمائلہ نور

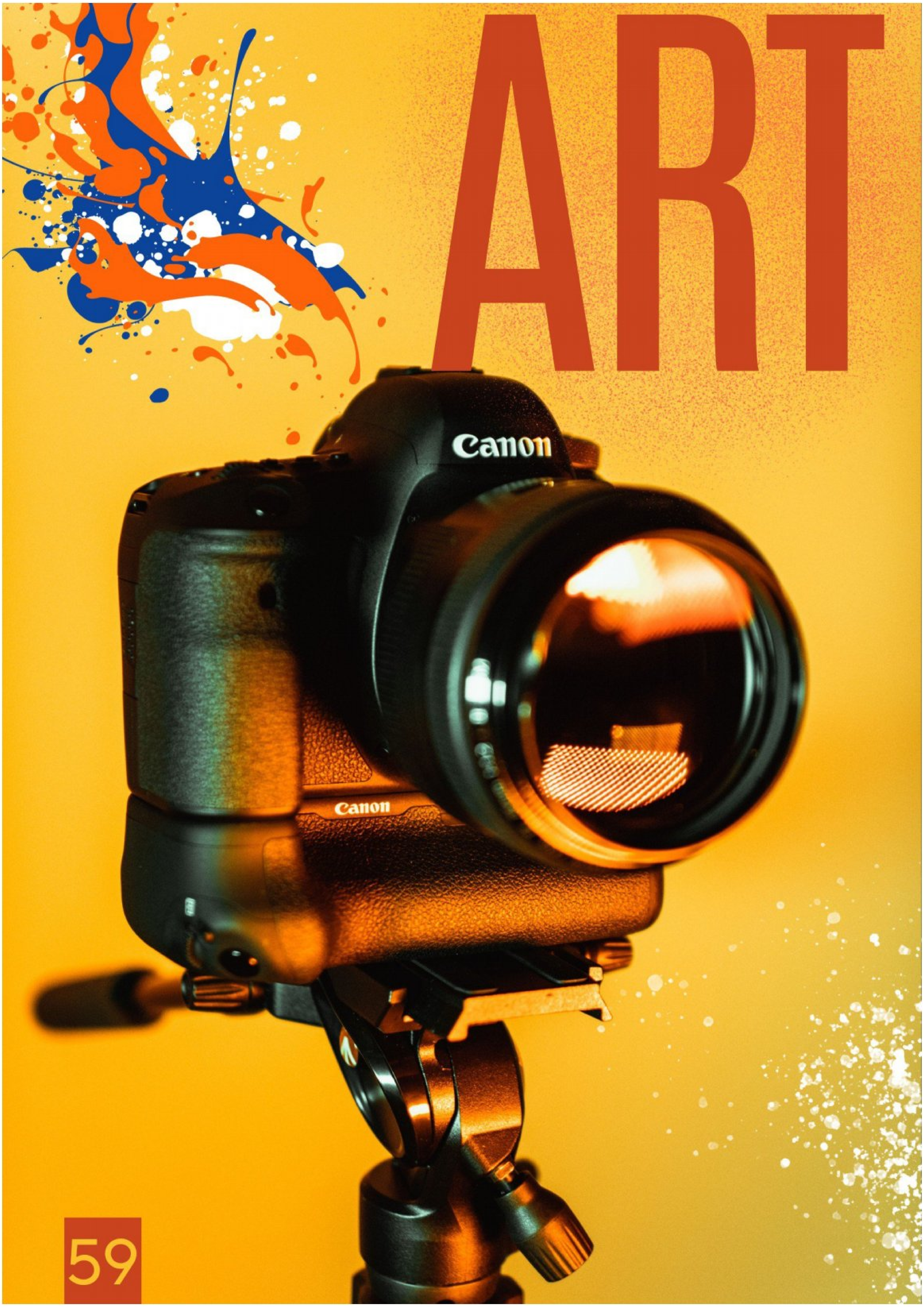
ART
Canon
Canon

Fariha Fatima

Mahrosh Umrani

In the complex web of life, the idea of "Nahi Milta" stands out as something truly meaningful. It encourages us to think about the core of our journey through life's artwork.Each stroke of experience, every hue of emotion, and every line of fate that we encounter, carries a deeper significance. "Nahi Milta" reminds us that nothing in life is truly random; every event, every relationship, and every challenge unfolds with purpose.

Ayesha Shoro

Umbrellas unfurl like colorful blooms, shielding us from the sky's tears.

Muqaddas Laghari

In the quiet of her contemplation, a woman's essence unfurls upon the canvas, her eyes revealing the depths of her soul, as if the universe itself resides within her thoughts.

Fariha Fatima

CamScanner

Photography by Khulood Khaskheli

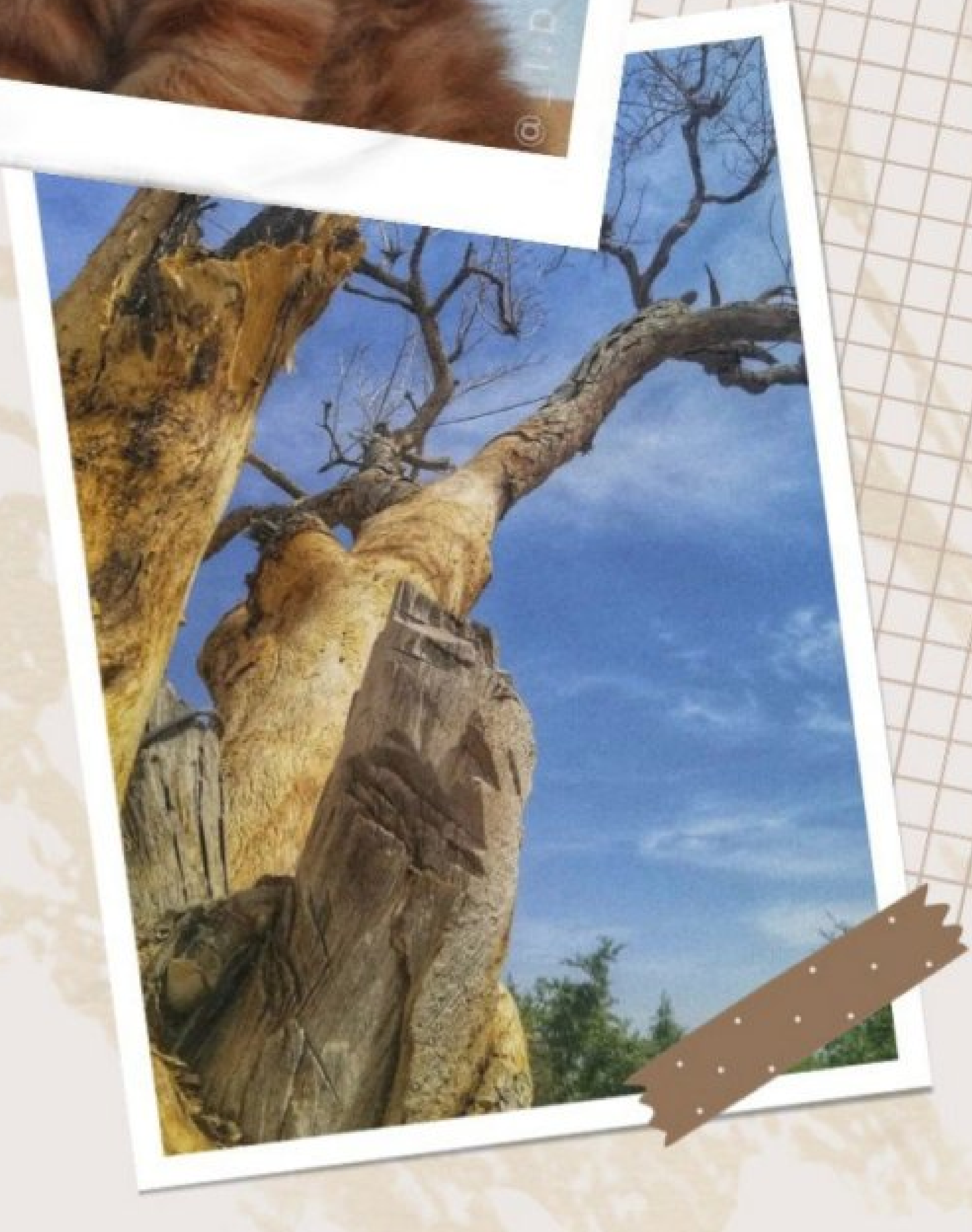

CS CamScanner

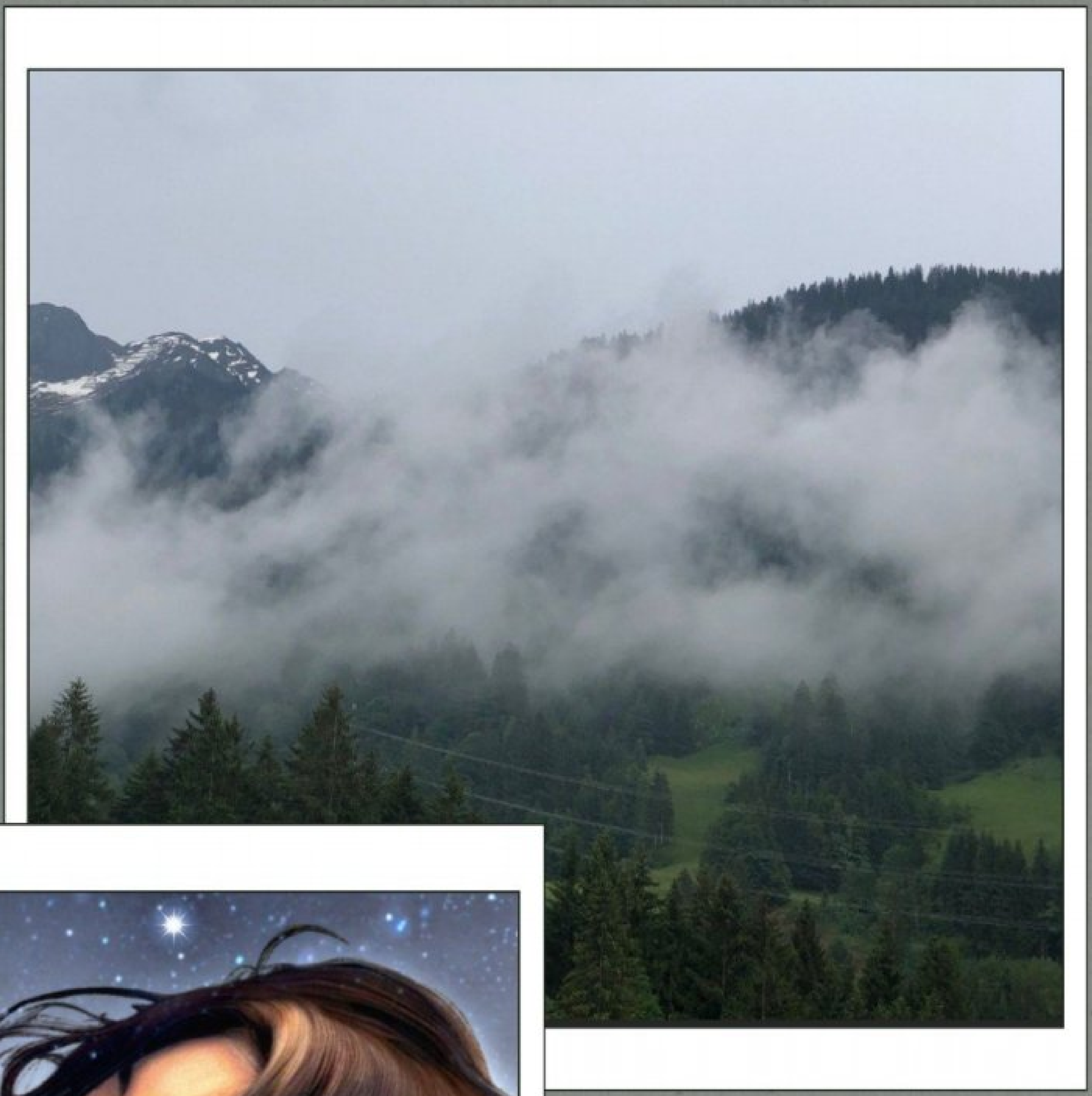

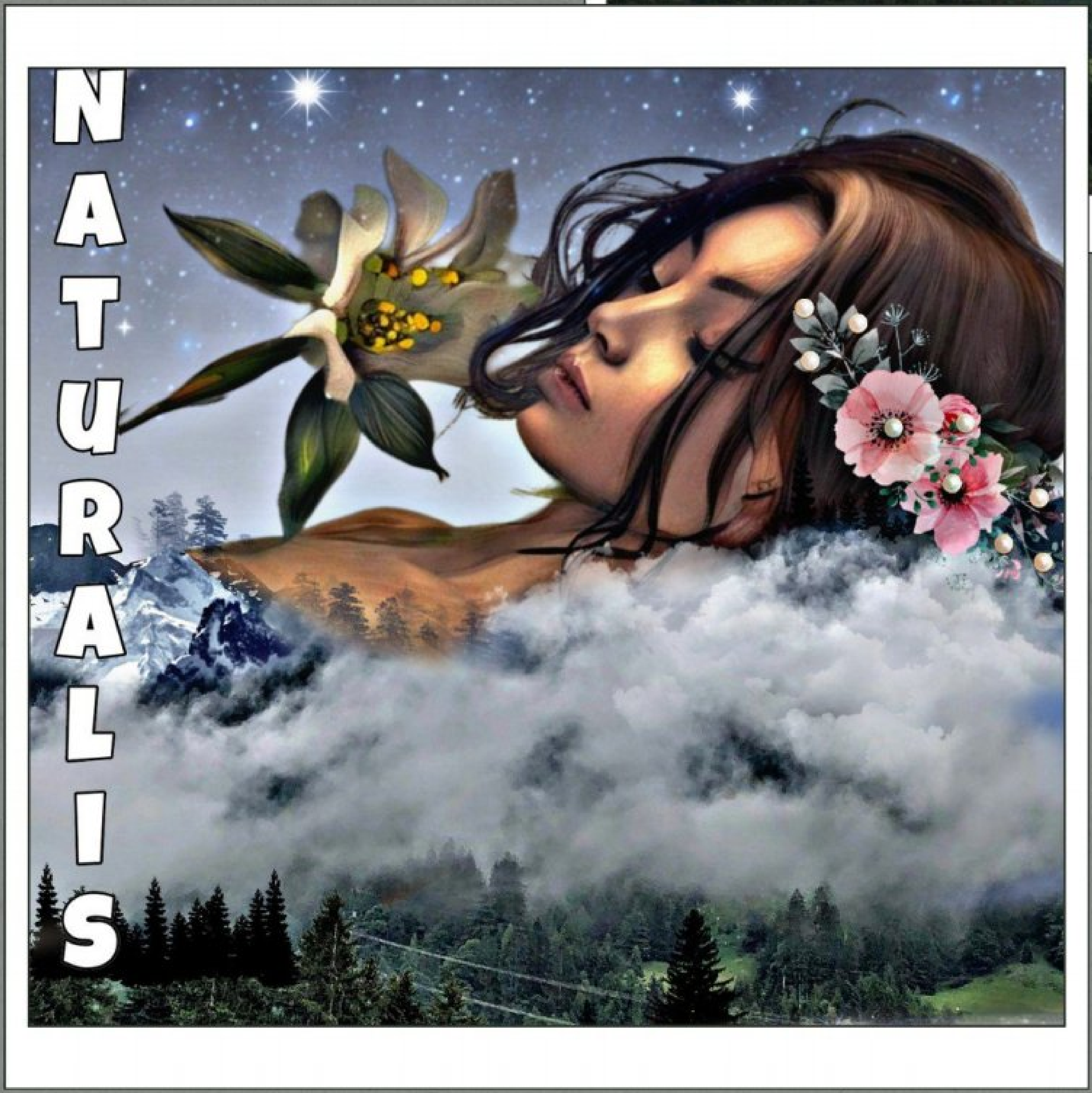

"Unveiling Nature's Harmonious Whisper: An Artist's Reality-Fantasy Fusion Journey"

Heer Sohu

spectrumiell@gmail.com

Spectrum Institute of English
Language and Literature

@spectrumiell

CamScanner